

універсум

Талант — це праця, знання — це сила

www.zu.edu.ua facebook.com/zu.edu.ua t.me/zueduua

№ 3-4 (181-182) березень-квітень 2023 року // щомісячна студентсько-викладацька газета Житомирського державного університету імені Івана Франка

Розповсюдження безкоштовне

ЖДУ – один з найкращих університетів України

Оприлюднено рейтинг українських університетів «4 International Colleges & Universities» 2023 року від UniRank. Цей рейтинг являє собою міжнародний каталог та пошукову систему, в якій представлені понад 14 тисяч університетів та коледжів у 200 країнах світу.

Для включення до UniRank університети повинні відповідати наступним вимогам:

- бути офіційно визнаним,
- ліцензованим та/або акредитованим

національними чи регіональними органами або акредитаційною організацією;

- бути уповноваженими присуджувати як мінімум чотирирічні ступені бакалавра та/або ступені післядипломної освіти (ступені магістра і доктора філософії),
- надавати курси вищої освіти переважно у традиційному форматі очного навчання.

Рейтинг неакадемічний, базується на оцінках представлення та популярності університетів в інтернет-просторі, для чого

використовуються вебметричні показники з джерел Moz, Majestic, SimilarWeb.

Рейтинг українських університетів охоплює 181 навчальний заклад, з яких до топ-5 увійшли:

- Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка;
- Харківський національний університет імені

В. Н. Каразіна; Львівський національний університет імені Івана Франка; Національний університет «Києво-Могилянська академія».

Житомирський державний університет імені Івана Франка обіймає 66 місце.

Детальніше з рейтингом та позиціями університетів у ньому можна ознайомитись за посиланнями: [4icu.org](https://www.4icu.org), <https://www.4icu.org>, <https://bit.ly/3JC7m8C>

СЛОВА ПІДТРИМКИ

Наукова спільнота та керівництво Університету Марії Кюрі-Скłodовської в Любліні до ричниці повномасштабного вторгнення РФ висловлює солідарність з українським народом. Від самого початку повномасштабного вторгнення університет протягнув руку допомоги для українських студентів, їх родин, випускників. Надає можливість науковцям проводити наукову роботу та спільно подавати заявки на дослідницькі гранти.

«Ми висловлюємо велику надію, що драма війни незабаром завершиться справедливим миром для України і що український народ відбудує і відновить велич своєї Батьківщини», — зазначив ректор prof. dr hab. Radosław Dobrowolsky у своєму листі.

UNIVERSYTET MARII KURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE

Szanowne Państwo,
drodzy Partnerzy,

w przeddzień rocznicy brutalnej napaści Rosji na niepodległą Ukrainę władze Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie wraz z całą społecznością akademicką wyrażają solidarność z narodem ukraińskim. Ostatnie 12 miesięcy niewypłiwie dowiodo bohaterstwa wszystkich walczących z okupantem oraz wspaniałego istniejącego relacje między Polakami a Ukraińcami.

Od początku wojny, w obliczu dramatycznych wydarzeń, których cały czas doświadczają społeczeństwo ukraińskie, władze Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, jako wyraz solidarności i troski o członków swojej akademickiej wspólnoty, zdecydowały o podjęciu szeregu działań mających na celu wsparcie studentów, doktorantów i pracowników naukowych pochodzących z Ukrainy. Uczelnia zapewnia m.in.: pomoc prawną, psychologiczną i finansową, paszki z wyżywieniem dla ukraińskich studentów i ich rodzin, obrazy dla najbardziej potrzebujących studentów dotkniętych skutkami wojny, kursy języka polskiego dla członków rodzin studentów, doktorantów, pracowników absolwentów UMCS, którzy w związku z wybuchem wojny na Ukrainie przyjechali do Lublina. Opieką stołeczną w szczególności naukowców z Ukrainy, umożliwiającej im prowadzenie badań na naszej Uczelni oraz aplikując wspólnie w konkursach o granty badawcze. Wszystko to jeszcze bardziej zacieśniło nasze relacje.

Współpraca Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z uczelniami ukraińskimi jest bardzo ściśle od wielu lat. Aktualnie na naszej uczelni obowiązują kilkadziesiąt umów o współpracy z instytucjami ze wszystkich regionów Ukrainy. Pracownicy, doktoranci i studenci UMCS pochodzący z Ukrainy stanowią najliczniejszą grupę cudzoziemców kształcących się na naszej Uczelni, dlatego podejmowane przez nasz Uniwersytet wieloletnie i wielostronne działania miały i nadal mają za zadanie zapewnienie realnego wsparcia tym, których bezpośrednio dotyka skutki wojny na Wschodzie.

W przeddzień rocznicy tej niewyobraźnej napaści, wyrażamy głęboką nadzieję, że dramat wojny wkrótce zakończy się sprawiedliwym dla Ukrainy pokojem, a naród ukraiński odbuduje i przywróci świetność swojej ojczyźnie.

J. J. J.

Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, pok. 1104, 20-031 Lublin, www.umcs.lublin.pl
telefon: +48 81 137 51 05, fax: +48 81 133 36 00
email: rektor@umcs.pl

NIP: 623383193
REGON: 623396071

Щемливу і одночасно оптимістичну фотографію зробила Ольга Сумська, розмістивши у себе у Інстаграмі (https://www.instagram.com/p/Csq_7DPt0sl/) фото лелеки, який прилетів у своє гніздо на знищеній українській хаті.

Лелеки повернулись!
Все буде Україна!

Вітаємо колег з відзнаками та нагородами!

На засіданні вченої ради традиційно відзначаються працівники, які мають особисті та професійні досягнення. Так, на лютому університету Галина Киричук від імені колективу Житомирського державного університету імені Івана Франка привітала колег.

Пані Галина вручила атестати доцентів науковцям університету: **Миколі Чайці** — доценту кафедри хімії;

Оксані Сорочинській — доцентці кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій;

Оксані Маркевич — доцентці кафедри всесвітньої історії;

Олександр Камінському — доценту кафедри хімії.

А також **диплом доктора філософії Владиславу Мельничуку**, який захистив дисертаційне дослідження у разовій спеціалізованій вченій раді університету з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія, освітньо-наукова програма «Українська література».

Почесними грамотами були нагороджені працівники університету за бездоганну сумлінну працю, високий професіоналізм, зразкове виконання службових обов'язків та з нагоди ювілею:

Віктор Заглада — доцент кафедри філософії та політології;

Зоя Залібовська-Ільницька — доцентка кафедри соціальних технологій;

Мирoslava Кривонос — методистка навчально-методичного відділу;

Василь Купрійчук — професор кафедри права та публічного управління;

Тетяна Пушкар — доцентка кафедри англійської філології та перекладу;

Ганна Пятніківська — робітниця 1 розряду адміністративно-господарської частини, зайнята на ремонтно-будівельних роботах;

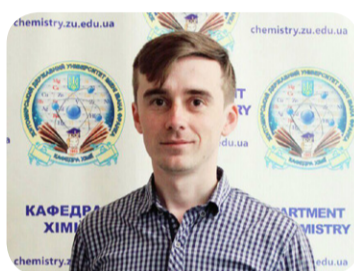
Олег Соколовський — професор кафедри філософії та політології;

Руслан Тренов — робітник IV розряду навчального корпусу № 4, зайнятий ремонтом меблів та інших виробів з дерева;

Оксана Яценко — асистентка кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій;

Олександр Яценко — начальник відділу обслуговування комп'ютерних мереж.

За активність, ініціативність, високу моральну духовність та патріотизм **нагрудним знаком «Слава ЖДУ» був нагороджений Віталій Гарячий**, голова студентського братства університету. Вручаючи відзнаку, пані Галина сказала: «Від імені вченої ради, адміністрації університету хочу подякувати голові студентського самоврядування **Гарячому Віталію**, який багатороків поспіль разом з нами працював.

У період пандемії і воєнних дій разом з нами допомагав нашому університету бути кращим».

«Дякую вам, Галино Євгенівно, Володимире Валентиновичу, Олександрі Івановичу, за плідну співпрацю. Мені дійсно було приємно працювати, приємно усвідомлювати, що у нашого студентства є майбутнє. Щиро вітаю новобраного голову студентського братства **Дарину Нагорну!** Щасття і натхнення!» — відповів Віталій Гарячий.

Щиро вітаємо колег!

Щиро вітаємо колег з присвоєнням вченого звання та присудженням наукового ступеня!

Відповідно до наказу МОН № 185 від 20 лютого 2023 року присвоєно вчене звання доцента науковцям ЖДУ:

Олександр Камінському - доценту кафедри хімії.

Оксані Маркевич - доцентці кафедри всесвітньої історії;

Оксані Сорочинській - доцентці кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій;

Миколі Чайці - доценту кафедри хімії;

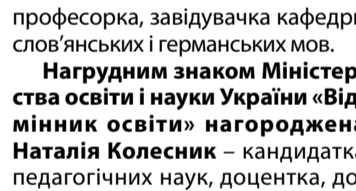
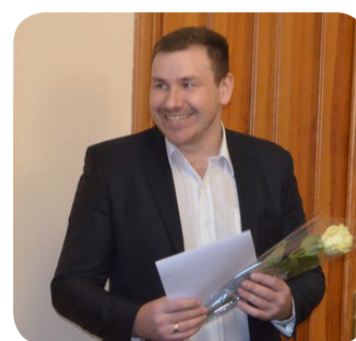
А також присуджено науковий ступінь доктора наук **Андрію Шевчуку** (07.00.01 «Історія України»), доценту кафедри всесвітньої історії.

Щиро вітаємо колег! ПИШАЄМОСЯ вашими здобутками!

Березневе засідання вченої ради університету розпочалося з вручення **нагород та відзнак від Міністерства освіти і науки України та Житомирського державного університету імені Івана Франка**.

Диплом доктора історичних наук вручено **Андрію Шевчуку** - доктору історичних наук, доценту, професору (без вченого звання) кафедри всесвітньої історії.

Нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові та освітні досягнення» нагороджена **Тетяна Недашківська** - кандидатка філологічних наук,

професорка, завідувачка кафедри слов'янських і германських мов.

Нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти» нагороджена **Наталія Колесник** - кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри образотворчого мистецтва та дизайну.

Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України нагороджені:

Валентина Танська - кандидатка педагогічних наук, доцентка, директорка навчально-наукового інституту педагогіки;

Олена Юрчук - докторка філологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання.

Грамотами Міністерства освіти і науки України нагороджені: Ольга Білобровець - докторка історичних наук, доцентка, професорка кафедри історії України;

Аліна Велика - старша викладачка кафедри слов'янських і германських мов;

Дмитрій Вербівський - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій;

Ніна Корево - завідувачка агробіостанції;

Марина Полховська - кандидатка філологічних наук, доцентка, директорка ННІ іноземної філології;

Олена Усата - кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій;

Віктор Шаверський - кандидат

наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання і спорту.

Подяками Міністерства освіти і науки України відзначені:

Вікторія Алексеєнко - асистентка кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій;

Ігор Власюк - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії;

Олег Гирин - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти;

Ольга Кисла - діловод загальної відділу;

Людмила Котлова - кандидатка психологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти;

Олена Кузьменко - кандидатка філологічних наук, доцентка (без вченого звання) кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти;

Олег Мазяр - доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри соціальної та практичної психології;

Неля Рудницька - кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти та культури фахової мови;

Закінчення на 2-й стор.

Вітаємо колег з відзнаками та нагородами!

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Яценко Оксана – асистентка кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій.

Також були відзначені ювіляри почесними грамотами ЖДУ імені Івана Франка за бездоганну сумлінну працю, високий професіоналізм, зразкове виконання службових обов'язків:

Азат Аннамухаммедов – інженер з охорони праці 2 категорії;

Валерій Башманівський – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики, реклами та PR;

Вікторія Білявська – кандидатка філологічних наук, доцентка (без вченого звання) кафедри української та зарубіжної літератури і методик їх навчання;

Віктор Васківський – сторож агробіостанції;

Світлана Гурторчук – старший лаборант кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття;

Сергій Коробко – сторож навчального корпусу №1;

Віталій Листван – кандидат хімічних наук, доцент, доцент кафедри хімії;

Олег Петренко – водій легкового автомобіля;

Людмила Поліщук – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри англійської філології та перекладу;

Іван Хом'як – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри екології та географії;

Світлана Шевчук – кандидатка біологічних наук, доцентка, доцентка кафедри зоології, біологічного моніторингу і охорони природи.

Щиро вітаємо колег! Нехай усі плани та задуми втілюються в життя, матимуть підтримку та гідне визнання! Будьте здоровими!

Відділ кадрів університету,
прес-служба університету

– **Пане Вікторе, яким для Вас було 24 лютого 2022 року?**

– В той день я запланував першою маршруткою поїхати до Києва, щоб виступити із доповіддю про свої наукові здобутки в КНУ імені Тараса Шевченка перед колегами. Але, прийшовши на вокзал, я побачив, що там було мало людей та панувала метушня. На годиннику було 5:40 ранку. На запитання: «Коли будемо виїжджати?», у відповідь я почув, що росіяни вже почали бомбити країну. Я був спантеличений від нерозуміння того, що відбувається. Там я почув, що впали перші бомби в смт. Озерне та поблизу Києва. Тоді я, звичайно, повернувся додому.

– **Чи очікували Ви, що відбудеться широкомасштабне вторгнення росіян?**

– Досліджуючи свої пам'ятки, дискутуючи із російськими вченими, істориками мови, я з кожним разом все більше заглиблювався в питання проблем давніх писемних текстів (я, до речі, напередодні війни, 22 лютого, якраз виступив з такою лекцією перед вчителями-істориками міста Житомира) і одного разу наголосив, що ця війна має відбутися, вона наближається кризь призму того, що Росія не мислить своєї культурно-мовної минушини поза Україною та Києвом. Білоруси вже віддали все своє: писемну спадщину, культуру і стали безликими, перекотиполе...

Я був абсолютно впевнений, що якщо риторика Росії не зміниться, а вона не зміниться, то війна буде для того, щоб подавити всі ці настрої, які є в Україні на предмет того, що українська мова існує від XI століття. «Слово о полку Ігоревім» – це українська пам'ятка, а донька українського князя Ярослава Анна вийшла за французького короля. Чим більше українці доказували світу, що це було так, то більше стирали та ламали зуби, кусаючи різні предмети, москвини в кремлі, бачачи як у них з-під ніг відходить «іхній» материк Русь, а вони залишаються із культурою та історією бурятів, тувинців, калмиків і так далі наодинці. Відповідно, варіантів що робити далі, у них було не багато. Але Путін не усвідомив єдиного, що усі українці підуть на цю війну. ЗСУ – стало і Богом, і президентом, і

«До професорських справ я повернусь тоді, коли підійметься прапор нашої перемоги...»

З 24 лютого 2022 року все більше та більше чоловіків та жінок вступили до лав ЗСУ. Одним із таких є наш співрозмовник – професор кафедри української мови та методики її навчання нашого університету Віктор Мойсєнко. Для нього початок повномасштабного вторгнення Росії не став несподіванкою, тому відразу, з перших днів, він пішов обороняти країну. До цього пан професор (до речі його позивний саме такий – Професор) займався викладацькою діяльністю, проте війна внесла зміни і тепер він – військовий, командир міномету 138-го батальйону територіальної оборони України.

царем, і майбутнім, і, загалом, долею для українців.

– **В який момент і коли Ви зрозуміли, що Ваше місце у лавах ЗСУ?**

– Я вже напередодні, 17-18 лютого, із колегою пішов у військкомат (завідувачем кафедри, кандидатом наук з фізичного виховання та спорту Олексієм Булгаковим – А.С.). Його відразу записали та поставили в резерв, а мені сказали, що я вже списаний, знятий з обліку та й взагалі, я викладач, у мене броня. А коли я запитав, що потрібно, щоб мене поновили, у відповідь я почув, що мене вже не поновлять, бо вік і т.д. Та все-таки, запитавши знову, мені сказали пройти медичну комісію. Якраз на 24 лютого потрібно було пройти ще одного лікаря, але я не пішов, бо розпочалася війна. Згодом нам зателефонували й сказали, що формується батальйон ТРО. Так ми, разом із колегою, потрапили у 138-ий батальйон. Ось такий поворот долі – професор-філолог став командиром міномету.

– **Яким для Вас був день 24 лютого, але вже 2023 року?**

– У нас є конкретний наказ: ми закриваємо ділянку, яку нам визначили, постійно підвищуємо свою бойову майстерність та злагодженість. Рік тому ми всі були в передчутті чогось страшного й небезпечного: посольства всіх країн евакуйовані, москвини перетнули наш кордон на величезній ділянці, бомбардування, як завжди «глибока стурбованість» країн Заходу... Але минув рік і картина змінилася. Ми не програли, ми цей рік вистояли, хоча він був неймовірно складний. За цей рік стільки нашого українського цвіту відійшло... В пам'ять про цих людей ми просто мусимо перемогти. До професорських справ я повернусь тоді, коли підійметься прапор нашої перемоги, тоді, коли цю справу ми доведемо до кінця. І зараз говорити про те, що всі втомилися, весь світ втомився – марно, бо тоді в ім'я чого стільки людей загинуло. Щоб підписали мирну угоду, а частина України залишилася окупованою, і щоб потім був вічний конфлікт?

– **А що Ви зробите найперше після нашої перемоги?**

– Ну, давайте спершу до неї доживемо. Проте я усвідомлю необхідність доробити свою справу

до кінця, проаналізувати й опублікувати заплановані пам'ятки. Мене тут всі знають як професора. Мене досить часто запрошують побратими в окопи та на інші позиції поговорити: «Чому ми тут? Чому війна? Чому професор пішов на війну?». Тут люди, яким дуже цікаві питання української мови, історії нашої культури, на відміну від бурята чи тувинця, які взагалі не розуміють, чому вони сюди йдуть. Його просто переконали, що він росіянин, хоча ні виглядом, ні мовою, ні культурою, нічим – він не є росіянином. У ньому вбили все своє, національне, а чуже навішали; він своє забув, а нового не набув. Ми, на відміну від них, знаємо відповіді на запитання: «Хто ми?» – «Ми українці», «Чого ми тут?» – «Землю свою захищаємо», «До якого часу ми тут?» – «До останнього вбитого москаля». Загиблий український Герой Роман Ратушний сказав пророчі слова, які зараз підтримують усі без винятку мої побратими: «Чим більше ми вб'ємо росіян зараз, тим менше доведеться вбивати їх нашим дітям».

Але варто зрозуміти ще одну істину: москвина потрібно вбивати не лише фізично, але й духовно знищувати. Про що йдеться? Духовне знищення росіян – це перемога Правди над Брехнею. «Руський мір» тримається виключно на міфах, на брехні, на брехні у культурі, науці, історії, мові. Вони самі себе переназвали. Були Московією, а стали Росією. Постійно видають чуже, українське й білоруське, за своє: русин-українець князь Володимир став «русским князем Владіміром», русин-українець митрополит Іларіон став «русским митрополитом», український твір «Слово о полку Ігоревім» стало «жемчужиной древнерусской литературы», ну, а столиця України-Руси Київ – «матерью городов русских».

Перемога Правди українців над Брехнею москвинів веде до очищення росіян та відродження москвинів у межах їхніх історичних теренів: Суздаль, Твер, Рязань, Москва, Кострома...

Без такого розуміння присутність москвинів на землі – вічна війна для України.

Альбіна Степанюк

Міністри ліцею

У попередньому номері ми знайомили вас, шановні читачі, з президентом Наукового ліцею – Арсенієм Лобачем. Сьогодні ми продовжуємо розповідати вам про новообране керівництво ліцею. Знайомтеся: міністр культури – Крістіна Ковальчук та міністр дисципліни і порядку – Аліна Вандрович.

Редакція поставила їм буквально два запитання:

1. У чому полягає Ваша робота?
2. Хто більше керує Вашим сектором відповідальності: Ви чи завуч ліцею?

Першою, хто нам дав відповідь, була міністр культури Крістіна Ковальчук, ліцеїстка 10-А класу:

1. Коли Арсеній запрошував мене на цю посаду, він мені сказав, що моя робота буде полягати у тому, що я буду організовувати різноманітні свята, які будуть проходити в ліцеї, організовувати робочі моменти, щоб ліцеїстам було морально краще працювати та навчатись.

2. Думаю що саме адміністрація ліцею, а я допомагаю адміністрації займатися процесом, щоб їм було простіше, тому що мені це цікаво.

Дещо пізніше наша редакція зустрілась з міністром дисципліни і порядку Аліною Вандрович, також з 10-А класу. Ось що вона сказала:

1. Моя робота полягає в тому, щоб слідкувати за дисципліною ліцеїстів та за тим, щоб кожному учню в ліцеї було комфортно навчатися і не було ніяких казусів. Маю слідкувати за тим, щоб не було булінгу та цькування, щоб навчання у наших ліцеїстів було комфортним і всі були задоволені дисципліною.

2. Напевно, завуч ліцею, але, звичайно, я планую допомагати їй у цьому. Але пані Наталя – завуч ліцею – все ж таки більше слідкує за дисципліною та порядком у ліцеї.

Олександра Осіпова

Нова голова студбратства — Дарина Нагорна

5 фактів про Дарину:
Для Дарини бути на цій посаді — це ще одна змога проявити себе у стінах нашого університету, навчаючись на магістратурі. «Раніше я була головою студбратства іституту. Спробувати себе в цій ролі, але вже в межах цілого університету — це була ціль», — поділилася героїня.

За результатами таємного голосування 16 лютого кандидатка отримала 485 голосів з 1191 виборчого бюлетеня. У опонентів результати були такі: Євгенія Зінченко 381 голос, Михайло-Максим Климчук 309 голос.

Подати свою кандидатуру її мотивувала можливість реалізувати себе як лідера та бажання дати студентам відчуття себе такими ж.

Загалом, студбратство в університеті залучено до організації освітнього процесу: беруть участь у різних комісіях, засіданнях, захисті інтересів студентів, покращенні їх життя, проведенні загальноуніверситетських заходів. Фактично, братство — це посередник між здобувачами освіти та адміністрацією, тому, за наявності будь-яких претензій чи пропозицій, можна безпосередньо звертатися до Дарини чи інших членів братства.

«Я би хотіла організувати більше заходів для студентів, причому не тільки для нашого університету», — розказала про свої плани Дарина.

Наразі є ідеї спробувати влаштувати волонтерський захід разом з іншими житомирськими вишами, влаштувати квартирники (або ж більш актуальні – бункерники).

Для наших читачок буде цікаво

знати, що Дарина у розмові згадала про можливе очне проведення курсу «Міс ЖДУ ім. І. Франка». Саме тому, франківці, читайте «Універсум» та слідкуйте за новинами.

Наразі, за словами нової голови студбратства, дуже важливим є реалізація проєкту з облаштування приміщення для студентського самоврядування у третьому гуртожитку. Тоді буде змога залучити відомих людей та проводити там різноманітні заходи. Однак зараз доля проєкту невідома. Сподіватимемося на краще!

Таким чином, обрання нової голови студбратства — ще одне підтвердження прогресивності та демократичності Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Бажаємо Дарині наснаги та реалізації усіх планів!

Детальну інформацію про студентське самоврядування нашого університету шукайте тут: <https://zu.edu.ua/student-fraternity.html>

Софія Зінчук

Учні Наукового ліцею – переможці МАН та предметних олімпіад

Цьогоріч велика кількість школярів Наукового ліцею Житомирського державного університету імені Івана Франка взяла участь у II обласному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту Малої академії наук України в різних наукових відділеннях. Вони представляли свої науково-дослідницькі роботи, над якими працювали протягом тривалого часу.

Редакція щиро вітає усіх ліцеїстів, які займалися науковими дослідженнями та хоча познайомити своїх читачів з призерами МАН. Ми звернулись до Президента Наукового ліцею Арсенія Лобача та його міністрів з проханням представити нам школярів. Уряд Наукового ліцею поставив своїм ліцеїстам такі запитання:

1. Чому Ви почали займатися у Малій Академії Наук?
2. Яка тема Вашого дослідження і чому саме така? Хто вплинув на Ваш вибір?
3. Хто у Вас науковий керівник?
4. Що було складного в процесі написання роботи?
5. Розкажіть про свій захист роботи, про Ваші відчуття
6. Чи буде в нагоді Ваше дослідження у Вашому подальшому навчанні?
7. Побажайте Вашим наступникам з молодших класів.

Пропонуємо вам, шановні читачі, познайомитися з цьогорічними призерами МАН. Почитайте їх самопрезентації, вдивіться в їхні обличчя. Перед вами не тільки майбутні студенти кращих університетів України та Європи, перед вами – майбутні нашої держави!

ПРИЗЕРИ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

Анна Губерт, учениця 10-А класу, профіль «іноземна філологія», зайняла I місце у секції «Психологія»

1. Бажання написати наукову роботу виникло у мене давно. Коли я почала навчатись у Науковому ліцеї, я втілила своє бажання в реальність.
2. Тема мого дослідницького проекту - «Особливості емоційної сфери старшокласників в період воєнного стану». На мій вибір вплинула виключно війна та поведінка знайомих. Комунікуючи з друзями, я почала помічати зміну емоцій: збільшення тривожності та агресивності.
3. Педагогічний керівник – Ірина Долінчук, асистент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти, практичний психолог Наукового ліцею, та науковий керівник – Людмила Котлова, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти нашого університету.
4. Під час написання роботи виникли труднощі в тому, що окремі учні, імовірно, через переживання та певний страх, надавали неточну інформацію, ігнорували деякі питання та залишали їх без відповіді.
5. Оскільки це мій перший досвід написання і захисту роботи, то, звісно ж, були хвилювання, але все пройшло чудово.
6. Я вважаю, що буде корисно продовжити дослідження, а потім порівняти результати і з'ясувати як змінювалася емоційна сфера старшокласників в період воєнного стану.
7. Говорить про важливе, не бійтеся. Такі актуальні теми потрібно піднімати і розголошувати.

Ванда Козенюк, учениця 10-А класу, профіль «іноземна філологія», зайняла III місце у секції «Всесвітня історія»

1. Для мене Мала Академія Наук – це, насамперед, досвід написання та захисту моєї першої справжньої наукової роботи. До того ж, це

шанс заявити про себе та здобути нові знання в улюбленій галузі.

2. Тема моєї роботи – «Польсько-українські відносини крізь призму 20-40 років XX століття». Одна з важливих причин існування певних негативних моментів в українсько-польських політичних відносинах може бути пов'язана з різним баченням історичних подій у двох країнах, зокрема Волинської трагедії 1940-х років. Це складна та важлива тема, яка насичена емоціями й упередженнями. Ба більше, в умовах сьогодення тема є особливо актуальною, оскільки тематика польсько-українських відносин помітно турбує російське керівництво. Зрозуміло й очевидно, що зближення Польщі та України викликає велику тривогу керівництва Росії, саме тому воно активно спекулює в інформаційному просторі на подія 1920-40 років, що відбувались на Східних Кресах.

3. Петро Опанашук, кандидат історичних наук, доцент кафедри права та публічного управління, вчитель історії Наукового ліцею.

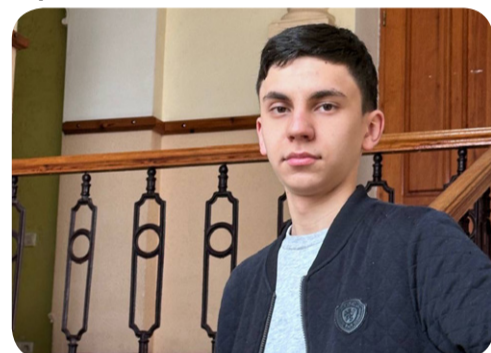
4. Знайти достатню кількість неупереджених матеріалів для написання роботи, оскільки тема доволі суб'єктивізована.

5. Захист роботи пройшов досить плавно. Це цікавий досвід, який передбачає обговорення дискусійних питань та обстоювання власної думки.

6. Звісно, я сподіваюсь, що в майбутньому моя дослідницька робота буде корисною не тільки для мене, а й для інших.

7. Журі оцінює аргументованість вибору теми з урахуванням власного внеску учня, чіткість і логічність викладення матеріалу, вичерпність відповідей та вміння брати активну участь у дискусіях, тож при підготовці до захисту роботи варто це враховувати.

Арсеній Лобач, учень 10-А класу, профіль «іноземна філологія», зайняв I місце у секції «Журналістика» та II місце у секції «Історія України»

1. Коли я став учнем Наукового ліцею, то я одразу взявся за написання наукових робіт для Малої Академії Наук.

2. Я писав дві наукові роботи. Перша робота була з історії України на тему: «Політика радянської влади на західноукраїнських землях (1939-1941 рр.) та Російської Федерації на окупованих територіях України (2014-2022 рр.): історичні паралелі». На вибір цієї теми вплинула власна зацікавленість у дослідженні. Друга робота була з української мови на тему: «Заголовки в газеті «Житомирщина», яка подавалася у секції «Журналістика». На вибір теми вплинув той факт, що заголовки в газеті раніше не були предметом наукового зацікавлення. Дані роботи були написані разом з науковим керівником.

3. У мене два чудових наукових керівників. З історії – Петро Опанашук, кандидат історичних наук, доцент кафедри права та публічного управління, вчитель історії Наукового ліцею. З української мови – Галина Гримашевич, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та методики її навчання, вчитель української мови Наукового ліцею.

4. Труднощів не виникло, адже теми були актуальні та вдало підібрані, необхідний матеріал оперативно зібраний та правильно сформований покроковий план написання роботи.

5. Перед початком захисту робіт було хвилювання. Непокоївся, чи вдало представити науково-дослідницькі проекти, чи не виникне технічних проблем, адже все відбувалося дистанційно. Постерний захист та наукова конференція пройшли успішно, я отримав високі бали. У результаті, на конкурс-захисті науково-дослідницьких робіт МАН я зайняв призові місця.

6. Так, безумовно. Це дуже важливий досвід, який знадобиться мені в майбутньому.

7. Бажаю не боятися досліджувати, постійно вчитися чомусь новому, невичерпного нахнення, успіхів у ваших наукових зверненнях.

Михайло Палійчук, учень 10-Б класу, профіль «історія», зайняв II місце у секції «Соціологія»

1. Почав займатися через бажання реалізувати себе та внести вклад у вивчення обраної теми.

2. Тема мого дослідження: «Міжнародна підтримка: реалії російсько-української війни (2014-2022 рр.)». На вибір вплинув мій патріотизм. Саме він надихає на саморозвиток та інші діяння.

3. Андрій Шевчук, доктор історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, вчитель історії Наукового ліцею.

4. Складнощі виникли під час роботи з інформацією, якої було багато, через що іноді зустрічались фейки. Також складність полягала в оформленні наукового дослідження.

5. Захист роботи пройшов чудово, майже без труднощів. Я мав змогу виокремити для себе корисні висновки, які допоможуть мені у написанні подальших робіт.

6. Так, бо вважаю, що тема, яку я вивчав, завжди буде актуальна. Для мене захист роботи – це корисний досвід для діяльності в майбутньому.

7. Я бажаю, перш за все, мирного неба над головою, перемог як у особистому житті, так і на державному рівні. Науковий ліцей Житомирського державного університету імені Івана Франка – місце, де перед тобою відкриваються нові можливості для самореалізації, тому бажаю знайти себе та не гаяти час. Слава Україні!

Тетяна Хомич, учениця 10-Б класу, профіль «історія», зайняла I місце у секції «Секція та генетика»

1. Можливість проявити себе, працювати над науковим проектом, перевірити власні сили та реалізувати поставлені цілі.

2. Тема дослідження: «Морфологія та молекулярна філогенія голих аміб». Дослідження цікаве, оскільки зачіпає актуальну проблему – генетику мікроорганізмів. Починаючи з 6 класу, я цікавилася біологією, з 9 класу поглиблено вивчаю розділ біології «Спадковість і мінливість живих організмів». Вивчаючи методи молекулярної генетики, встановлюю філогенетичні зв'язки між різними групами організмів.

3. Марина Пацюк, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття, вчитель біології Наукового ліцею.

4. Займатися наукою почала тільки з вересня 2023 року, тому зробити експериментальну частину роботи, опрацювати сучасну літературу, відібрати матеріал для дослідження – це поки складні завдання для мене, які потребують багато часу і сил.

5. Це для мене був перший досвід написання роботи та представлення її результатів, тому було нелегко, але цікаво. Із допомогою наукового керівника я успішно впоралася з поставленими завданнями. Членів журі вразила моя робота, яка у кінцевому результаті отримала високі бали.

6. Я задоволена результатами своєї роботи. На даному етапі це реальний крок вперед. Наступного року планую продовжувати працювати над науковим проектом. Вже думаю над темою, яка обов'язково зачепить «генетику голих аміб».

7. Бажаю максимально проявляти себе у навчанні, займатися науковою діяльністю,

впевненості в собі і своїй силі, не боятися програвати, а мати сміливість виборювати перемогу.

Катерина Чайковська, учениця 10-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняла II місце у секції «Українська література»

1. Я почала займатися у Малій Академії Наук тому, що мені було цікаво спробувати себе у новій сфері.

2. Тема моєї дослідницької роботи: «Специфіка та універсальність образів персонажів Кайдашевої сім'ї». Науковий керівник надихнула мене на дане дослідження.

3. Катерина Яриновська, викладач кафедри слов'янських і германських мов, вчитель української літератури Наукового ліцею.

4. Найскладнішим було почати роботу над дослідженням, але тема здалася мені досить цікавою, бо твір Івана Нечуя-Левицького мені до вподоби. Загалом, у процесі написання труднощів не виникало. Під час дослідження я складала характеристики персонажів, шукала цитати, вивчала історію доби написання твору «Кайдашева сім'я».

5. До захисту роботи я готувалась досить ретельно. Насправді, хвилювання були, адже мала справу із захистом наукової роботи вперше, але мій науковий керівник дала настанову як успішно представити дослідження. На постерному захисті все пройшло чудово. На основному захисті роботи я почувалась впевнено. Під час конференції захистила роботу та отримала високі бали.

6. Я навчаюсь у 10 класі, отже дослідження полягає в можливостях подальшого використання наукової роботи у процесі літературної та літературознавчої діяльності, аналізі та дослідженні творчості Івана Нечуя-Левицького, подальшому вивченні обраної теми на матеріалі інших художніх творів, використання матеріалів наукової розвідки у педагогіці: під час вивчення курсу літератури у 10 класі й для створення науково-методичної літератури, планів-конспектів занять, а також як опорний матеріал для учасників літературного гуртка у школі.

7. Головне – це «горіти» власною роботою. Написання свого, досить масштабного дослідження – це те, де ви зробите свої перші кроки до «великої науки».

Кіріл Пінчук, учень 10-В класу, профіль «біолого-хімічний», зайняв I місце у секції «Хімія»

1. Почав займатися у МАН для того, щоб швидше долучитися до науки.

2. «Процеси адсорбції барвників нікелевим феритом». Ця робота мене зацікавила тим, що є можливість більш глибоко зрозуміти процеси адсорбції та синтезу феритів ЗГА методом Печіні.

3. Олександр Камінський, кандидат хімічних наук, доцент кафедри хімії, вчитель хімії Наукового ліцею

4. Процес написання роботи проходив без проблем та затримок.

5. Перед постерним захистом відчував великий страх, але як тільки почався захист, то все стало добре. Текст говорив без запинаян, після захисту журі ставили мені цікаві питання. А вже під час наукової конференції все проходило ідеально.

Продовження на 4 стор.

Учні Наукового ліцею – переможці МАН та предметних олімпіад

Продовження. Початок на 3 стор.
6. Моя робота може знадобитися при вивченні фізичної хімії як приклад адсорбції.
7. Завжди йти до своєї мети, не слухати тих, хто говорить що у тебе нічого не вийде, тому й непотрібно навіть намагатися. Ставити перед собою виклик, який складно подужати, але покровоко йти до мети та мати величезні амбіції.

Ольга Самунь, учениця 10-В класу, профіль «біолого-хімічний», зайняла II місце у секції «Екологія».

1. Мені було цікаво спробувати себе у чомусь новому, зокрема у написанні наукової роботи. Тому вирішила взяти участь у МАН.
2. Тема моєї роботи «Дослідження різноманіття біоти на придорожній ділянці автодороги М06 в районі села Глибочиця». Цю тему мені запропонував мій науковий керівник. Також було цікаво дослідити територію, яка знаходиться біля міста, у якому я мешкаю, та зробити певні висновки.
3. Ірина Онишук, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та географії, вчитель біології і екології Наукового ліцею
4. У кожному етапі написання роботи були якісь труднощі, але найважчим було – перебороти переживання перед захистом. Проте, найголовнішим є – сказати перше слово. Тоді про все забуваєш та починаєш розповідати про свою роботу.
5. Я вважаю, що знадобиться.
6. Не зважаючи на будь-які труднощі та думку інших людей, завжди займайтеся тим, що вам подобається!

Анна Ткаченко, учениця 10-В класу, профіль «біолого-хімічний», зайняла II місце у секції «Фольклористика»

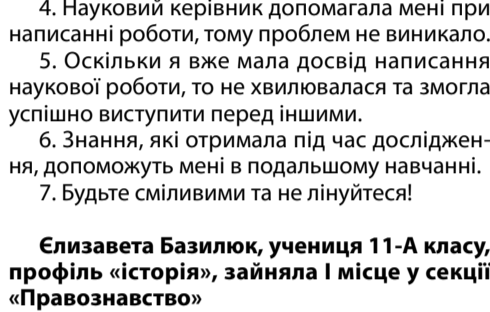
1. Хотіла спробувати себе в новому напрямку.
2. Тема мого наукового дослідження: «Весільна обрядовість Олевщини». Все своє дитинство слухала від старшого покоління традиційні обряди Олевщини.
3. Галина Гримашевич, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та методики її навчання, вчитель української мови Наукового ліцею.
4. Під час підготовки виникали незначні труднощі.
5. Отримала новий досвід та цікаве знайомство з учасниками Малої Академії Наук.
6. Звісно. Це цікавий та корисний досвід для моєї діяльності в майбутньому.
7. Бажаю вміти боротися зі страхом публічних виступів та успішно представляти своє дослідження на науковій конференції.

Анастасія Базилюк, учениця 11-А класу, профіль «історія», зайняла II місце у секції «Українська мова»

1. Хотіла отримати новий досвід та знання, розширити сферу свого розвитку.
2. Тема мого дослідницького проекту: «Прізвиська учнів Наукового ліцею Житомирського державного університету імені Івана Франка». Зацікавленість темою виникла ще давно, бо завжди був інтерес до значення мого прізвища.

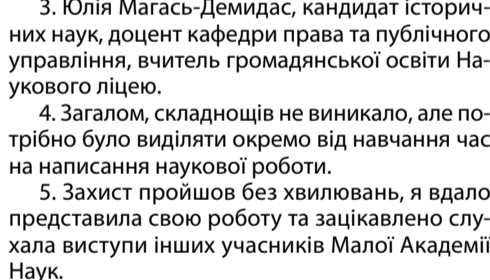
Разом із науковим керівником ми обрали тему для дослідження, бо прізвища генетично пов'язані з українською лексикою, допомагають дослідити свій родовід, розширюють світогляд та виховують пошану до своїх предків.
3. Галина Гримашевич, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та методики її навчання, вчитель української мови Наукового ліцею.
4. Науковий керівник допомагала мені при написанні роботи, тому проблем не виникало.
5. Оскільки я вже мала досвід написання наукової роботи, то не хвилювалася та змогла успішно виступити перед іншими.
6. Знання, які отримала під час дослідження, допоможуть мені в подальшому навчанні.
7. Будьте сміливими та не лінуйтеся!

Єлизавета Базилюк, учениця 11-А класу, профіль «історія», зайняла I місце у секції «Правознавство»

1. Було цікаво почати щось нове і зробити свій внесок у науку.
2. Тема дослідження: «Інститут екстрадиції в міжнародному та українському праві». Зараз я зацікавлена правознавством, особливо кримінальною сферою. Почалося це з мого хобі – читання детективів. На моє рішення ніхто не вплинув, ми разом з науковим керівником обрали цікаву та актуальну тему.
3. Юлія Магась-Демидас, кандидат історичних наук, доцент кафедри права та публічного управління, вчитель громадянської освіти Наукового ліцею.
4. Загалом, складнощів не виникало, але потрібно було виділяти окремо від навчання час на написання наукової роботи.
5. Захист пройшов без хвилювань, я вдало представила свою роботу та зацікавлено слухала виступи інших учасників Малої Академії Наук.
6. Сподіваюсь, що власне дослідження буде корисним для мого подальшого навчання. З приводу ЗВО поки вагаюся, бо остаточне рішення планую ухвалити після екзаменів.
7. Будьте сміливими і працелюбними!

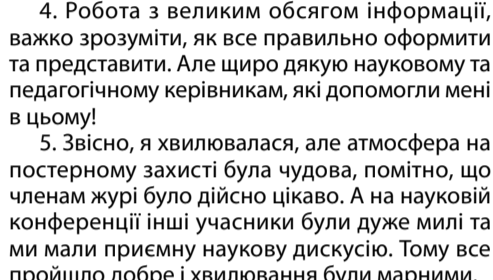
Марія Мошківська, учениця 11-А класу, профіль «біолого-хімічний», зайняла I місце у секції «Загальна біологія»

1. Мене завжди цікавила наука і хотілось почати займатися науковою діяльністю ще з підліткового віку та отримати цінний досвід. Саме тому я вирішила спробувати себе у Малій Академії Наук – написати наукову роботу та провести власне дослідження.
2. Тема дослідження – «Оцінка якості вод урбанізованих територій за структурою

угруповань гідробіонтів». Моєю метою було провести комплексну оцінку якості вод басейну річки Тетерів, яка б включала в себе малакологічний аналіз, аналіз якості води за фітопланктоном та абіотичними індексами. Я обрали цю тему тому, що проживаю в місті Житомирі і мені не все одно в якому стані перебуває річка, в якій я купалась ще маленькою. На жаль, подібні дослідження не проводились раніше, тому вкрай актуально знати якість водойми та вміти правильно визначати безпечність води, особливо за допомогою біоіндикаційних методів, що дають точніший результат.
3. Науковий керівник – Лариса Шевчук, доктор біологічних наук, професор кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи. Педагогічний керівник – Юлія Шелюк, доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття, вчитель біології і екології Наукового ліцею.
4. Робота з великим обсягом інформації, важко зрозуміти, як все правильно оформити та представити. Але щиро дякую науковому та педагогічному керівникам, які допомогли мені в цьому!
5. Звісно, я хвилювалася, але атмосфера на постерному захисті була чудова, помітно, що членам журі було дійсно цікаво. А на науковій конференції інші учасники були дуже милі та ми мали приємну наукову дискусію. Тому все пройшло добре і хвилювання були марними.
6. Звісно. Всі знання та навички, які я отримала під час написання наукової роботи, пригодяться мені не лише в подальшому навчанні, але й в повсякденному житті. Потрібно розуміти, що написання роботи – це не лише про дослідження, це про оформлення роботи, організацію експерименту, аналіз джерел та багато-багато іншого. Тому щиро рекомендую спробувати!
7. Пробуйте все нове і не бійтеся, не пропускайте можливості через невпевненість. Вірте в себе!

Максим Степаненко, учень 11-А класу, профіль «біолого-хімічний», зайняв III місце у секції «Етнологія»

1. Мені було цікаво спробувати такий вид діяльності, це можливість отримати незамінний досвід.
2. Тема мого дослідження: «Народна медицина села Закомирня Коростенського району Житомирської області». Моя прабабуся мешкає безпосередньо в селі Закомирня, усе життя використовує народну медицину і поділилась знаннями щодо властивостей лікувальних рослин Полісся.
3. Галина Гримашевич, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та методики її навчання, вчитель української мови Наукового ліцею.
4. Враховуючи, що я вперше займався таким дослідженням, було непросто опрацювати великий обсяг матеріалу, проте мене дуже зацікавив цей процес.
5. Захист роботи пройшов чудово, я з нетерпінням чекав свого захисту, мав змішані почуття.
6. Так, моє дослідження обов'язково стане мені в нагоді, адже я планую пов'язати своє життя з медициною.
7. Бажаю обов'язково спробувати свої сили. Це цікавий досвід, незабутні враження.

Софія Данилюк, учениця 11-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняла II місце у секції «Зоологія»

1. Завжди була цікава освітня система Малої Академії Наук.
2. Тема наукового дослідження: «Видове різноманіття круговічастих інфузорій (ciliophora, peritrichia) річки Гуйва (с. Пряжів Житомирського району)».
3. Людмила Константиненко, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри

ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття, вчитель біології Наукового ліцею.

4. Складнощі виникали у визначенні щільності поселення інфузорій.

5. Захист роботи пройшов чудово, я зовсім не хвилювалася, оскільки була впевнена, що в мене все вийде.

6. На момент проведення дослідження я планувала йти в медичний університет, тому тема роботи мене зацікавила. На даний час сфера майбутньої професії змінилась, але презентація роботи на конференції допомогла мені впоратись зі страхом виступу перед великою аудиторією, а здобуті знання розширили мій кругозір.

7. Якщо вам цікава тема, ніколи не бійтеся її досліджувати та звертатись за допомогою до вчителів.

Дарія Павлюк, учениця 11-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняла I місце у секції «Французька мова»

Тема дослідження «Лінгвальні й екстралінгвальні особливості франкомовних коміксів»

Науковий керівник – Юлія Лісова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти, вчитель іноземної мови Наукового ліцею.

Софія Савич, учениця 11-В класу, профіль «іноземна філологія», зайняла II місце у секції «Англійська мова»

1. Мені було цікаво спробувати дослідження нової теми у галузі мовознавства, написати наукову роботу та дізнатися більше про тактику самопрезентації, вербальні та невербальні засоби у книзі колишньої першої леді США Мішель Обами «Becoming».

2. Тема дослідження: «Самопрезентація особистості у жанрі мемуарів (на матеріалі книги «Becoming»)».

3. Олена Кузьменко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти, вчитель іноземної мови Наукового ліцею.

4. Найскладнішим у процесі написання роботи був аналіз відповідних засобів у мовленні та стилі письма Мішель Обами, особливості та причини використання нею різних методів та тактик.

5. Захист проходив дуже цікаво, кожен з учасників презентував оригінальну тему наукової роботи. Особливо мені сподобалося відповідати на запитання, які дали змогу ширше розкрити проблему та мету мого дослідження.

6. Так, дане дослідження стане в нагоді для мого саморозвитку.
7. Для майбутніх учасників Малої Академії Наук бажаю наснаги та нових ідей для дослідження, які б допомогли у розвитку різних сфер науки.

Учні Наукового ліцею – переможці МАН та предметних олімпіад

Закінчення. Початок на 3-4 стор.

Окрім участі у засіданнях Малої академії наук, учні Наукового ліцею Житомирського державного університету імені Івана Франка брали участь у предметних олімпіадах та зайняли там призіві місця.

Редакція щиро вітає усіх переможців олімпіад та хоче представити їх своїм читачам. Уряд Наукового ліцею поставив своїм ліцеїстам такі запитання:

1. Чому Ви обрали саме цей предмет?
2. Хто був Вашим керівником?
3. Розкажіть про свою підготовку до олімпіади
4. Що було найскладніше у процесі підготовки до олімпіади?
5. Розкажіть про те, як проходила олімпіада, про Ваші відчуття
6. Чи стане у нагоді участь в олімпіаді у Вашому подальшому навчанні?
7. Побажання Вашим наступникам з молодших класів.

Пропонуємо вам, шановні читачі, познайомитися з цьогорічними переможцями предметних олімпіад. Почитайте їх самопрезентації, вдивіться в їхні обличчя. Перед вами кращі учні Наукового ліцею, інтелектуальна еліта нашого міста. Перед вами не тільки майбутні студенти кращих університетів України та Європи, перед вами – майбутні нашої держави!

ПЕРЕМОЖЦІ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД

Олександра Оргіш, учениця 10-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняла II місце у секції «Німецька мова»

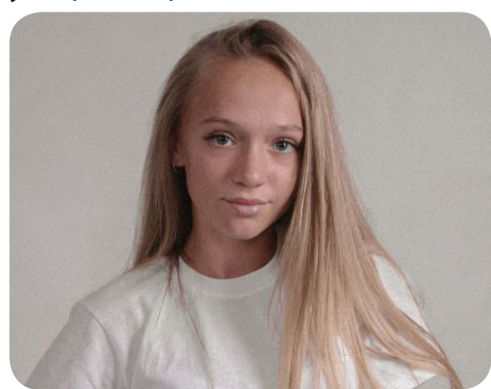
1. Оскільки в майбутньому маю бажання здобувати більше знань з цього предмету.
2. Тетяна Лавренчук, викладач кафедри германської філології та зарубіжної літератури, вчитель іноземної мови Наукового ліцею.
3. Я готувалася самостійно та з моїм керівником, виконуючи додаткові завдання.
4. Складним було знайти час на підготовку до олімпіади.
5. Олімпіада проходила чудово, я відчувала себе впевнено. Не дивлячись на той факт, що в укрітті було прохолодно.
6. Так, досвід не завадить у подальшому навчанні.
7. Бажаю мати вільний час та успішно поповнювати власні знання.

Ванда Козенюк, учениця 10-А класу, профіль «іноземна філологія», зайняла III місце у секції «Англійська мова» та III місце у секції «Українська мова та література»

Науковий керівник з англійської мови – Інна Білюк, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови та прикладної лінгвістики, вчителька англійської мови Наукового ліцею.

Наукові керівники з української мови та літератури: Наталія Янчук, вчитель української мови Наукового ліцею та Катерина Яриновська, викладач кафедри слов'янських та германських мов, вчитель української літератури.

Діана Табарчук, учениця 10-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняла III місце у секції «Німецька мова»

1. У попередній школі мені не подобалась німецька мова, але, вступивши до Наукового ліцею, я познайомилася зі своєю новою

викладачкою, яка придала мені натхнення у вивченні цієї мови.

2. Тетяна Лавренчук, викладач кафедри германської філології та зарубіжної літератури, вчитель іноземної мови Наукового ліцею.

3. Була створена група в месенджері, куди пані Тетяна надсилала нам завдання з різних довідників. Ми працювали над їх вирішенням та кожну суботу влаштовували онлайн-зустріч, де обговорювали вправи.

4. Побороти хвилювання та якісно підготуватись до вирішення завдань олімпіади.

5. Початок олімпіади був запланований на 10:00. Керівництво підготувало робоче місце в бомбосховищі за інструкціями, які перед цим нам повідомили на онлайн-зустрічі з організаторами. Далі ми під'їхали до конференції та розпочали виконання першого з трьох етапів. Між кожним етапом було 10 хвилин перерви, тому в нас була змога відпочити. Я хвилювалась, оскільки для мене був важливий результат.

6. Так. Готуючись до олімпіади, я збагатила свій словниковий запас і пригадала багато правил з граматики.

7. Не хвилюйтесь, будьте впевнені в своїх силах, йдіть до цілі. Ваше життя - Ваш шлях, а яким він буде - залежить лише від Вас.

Валерія Бутузова, учениця 10-В класу, профіль «біолого-хімічний», зайняла I місце у секції «Біологія»

1. Біологія неймовірно цікава. Вона складається з багатьох наук, які дозволяють краще зрозуміти явище «життя» на Землі. У подальшому плану працювати у медичній сфері, тож біологія та хімія - це перепустка до моєї мрії.

2. Ірина Онищук, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та географії, вчитель біології та хімії Наукового ліцею Житомирського державного університету імені Івана Франка.

3. Моя підготовка до олімпіади складалася з аналізу та виконанню минулорічних олімпіадних завдань, з повторення вивченого матеріалу.

4. Найскладніше було поєднувати підготовку з навчанням.

5. Олімпіада проходила в бомбосховищі. Перед початком я нервувала, але після ознайомлення із завданнями, хвилювання зникло.

6. Я спробувала себе в цьому та дізналася багато корисної інформації за достатньо короткий час. Цей досвід поповнить багаж моїх знань та посприє для успішного вступу до медичного університету.

7. Хочу порадити слідкувати за новітніми змінами, відкриттями в біології та навчитися аналізувати вивчену інформацію.

Ярослав Власенко, учень 10-В класу, профіль «фізико-математичний», зайняв III місце у секції «Фізика»

Науковий керівник: Дмитро Степанчиков, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики та методики її навчання, вчитель фізики Наукового ліцею

Анастасія Жуковська, учениця 11-А класу, профіль «біолого-хімічний», зайняла II місце у секції «Екологія»

1. Я обрала екологію, тому що мені завжди подобалося досліджувати навколишнє середовище, дізнаватися більше про звичні всім речі, механізм їхньої дії та природу.

2. Юлія Шелюк, доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття, вчитель біології і екології Наукового ліцею.

3. Ми з моїм керівником, вчителем біології, проходили матеріал з екології та біології, комплексно готуючись до всіх можливих типів завдань. Проте мені і самій було цікаво вивчати ці теми, тому багато матеріалу я опрацювала просто за власним бажанням.

4. Чекати на саму олімпіаду звісно! Отримувати знання вже є звичною справою для мене, але все ж не можу позбутися звички нервувати перед олімпіадами.

5. Моя олімпіада з екології почалася одразу в укрітті в цілях безпеки учасників. Було сумно розуміти, на які заходи довелось піти організаторам заради того, щоб зібрати нас разом у безпечному місці. Олімпіада здалася мені гарним проведенням часу, тому час пройшов швидко.

6. Участь в будь-яких змаганнях корисна і додає впевненості в собі, а в моєму випадку – ще й допоможе здати НМТ з біології.

7. Бажаю не боятися і бути активними, братися за всі можливості та не гаяти час наодинці. Відкрийтеся знанням і вони відкриються для вас.

Марія Мошківська, учениця 11-А класу, профіль «біолого-хімічний», зайняла II місце у секції «Біологія»

1. Біологією я захоплююся ще з 7-го класу та хочу пов'язати своє майбутнє саме з цією наукою. Тому при виборі предмету для олімпіади ще у 8-му та подальших класах у мене не виникало сумнівів.

2. Юлія Шелюк, доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття, вчитель біології і екології Наукового ліцею.

3. Повтор теоретичного матеріалу по максимуму та проходження багатьох олімпіадних тестів - це моя підготовка. Створення флеш-карток для ефективного повторення та засвоєння матеріалу. Я намагалась кожного дня займатись підготовкою.

4. Напевно найскладніше - знайти правильну тактику підготовки. Особисто в мене це зайняло три роки, адже в 8-му класі я зовсім не знала як готуватись, але в 11-му класі вже маю власну стратегію. Також, звісно, важко змусити себе зайнятися цією підготовкою, маючи навантаження та екзамен в 11-му класі.

5. В цьому році олімпіада проходила дистанційно, я писала її в укрітті. Тому до хвилювань щодо правильності виконання завдань додалися хвилювання щодо технічних моментів. Хочу щиро подякувати Тамілі Климчук та Віктору Рудницькому за організацію проведення олімпіади в укрітті.

6. Я впевнена, що так. Олімпіада – це не тільки про теоретичні профільні знання, які значно підвищились в мене після підготовки. Олімпіада – це також про стресостійкість та можливість правильно організувати час при підготовці.

7. Пробуйте все нове і не бійтесь, не пропускайте можливості через невпевненість. Вірте в себе!

Марк Бабушкін, учень 11-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняв призове місце у секції «Інформатика»

1. Я обрав предмет інформатика, тому що мені цікаво створювати щось нове та корисне за допомогою комп'ютера. Я відчуваю задоволення від розуміння того, як працюють програми, та від того, що можу створювати їх самостійно.

2. Моїм керівником був Сергій Жуковський, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних

технологій, вчитель інформатики Наукового ліцею.

3. Моя підготовка до олімпіади полягала у тренуваннях та вирішуванні задач на програмування. Я використовував різні ресурси для підготовки – відеоуроки, підручники та онлайн-курси.

4. Найскладнішим було зрозуміти складні алгоритми та структури даних. Також було важко знайти час для тренувань, оскільки мій розклад був наповнений різними заняттями.

5. Олімпіада була важкою та дуже цікавою. Я відчував напругу, коли отримував нові задачі. Проте, я також відчував задоволення та гордість, коли вирішував складні задачі.

6. Участь в олімпіаді з інформатики дуже пригодиться мені в університеті, оскільки я буду мати певний рівень знань та навичок, що допоможе мені успішно вчитися та виконувати завдання на комп'ютері.

7. Я бажаю молодшим класам не боятися викликів та відчувати задоволення від вивчення програмування. Нехай вони не здаються і продовжують вчитися та розвиватися, тому що це може відкрити для них багато нових можливостей у майбутньому.

Матвій Гроліч, учень 11-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняв I місце у секції «Німецька мова» та III місце у секції «Англійська мова»

1. Мене обрали на олімпіади з англійської та німецької мов через те, що це мої улюблені предмети.

2. Ольга Левченко, викладач кафедри англійської мови та прикладної лінгвістики, вчитель англійської мови Наукового ліцею та Тетяна Лавренчук, викладач кафедри германської філології та зарубіжної літератури, вчитель німецької мови Наукового ліцею.

3. Підготовка була цікава та корисна. Повторив вже вивчену мною інформацію та опрацював новий матеріал з англійської та німецької мов.

4. Складнощів не виникло, бо раціонально розподілив свій час на навчання та на підготовку.

5. Спочатку нервувала, але підтримка вчителів надала впевненості в собі.

6. Вважаю, що вивчення іноземних мов, у будь-якому випадку, стане в нагоді для успішного вступу до ЗВО.

7. Бажаю не зупинятись на здобутому, кожного дня поповнювати власні знання та успішно їх використовувати у майбутній діяльності.

Дарія Павлюк, учениця 11-Б класу, профіль «іноземна філологія», зайняла II місце у секції «Французька мова»

Науковий керівник: Юлія Лісова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти, вчитель іноземної мови Наукового ліцею.

Марія Маштальєр, учениця 11-В класу, профіль «іноземна філологія», зайняла III місце у секції «Інформаційні технології»

1. Я обрала інформатику, тому що планую пов'язати своє майбутнє з IT-сферою.

2. Моїм керівником була Світлана Постова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій, вчитель математики Наукового ліцею

3. З підготовкою до олімпіади мені допомогла пані Світлана. Завдяки їй я дізналась багато чого нового.

4. Поєднувати навчання з підготовкою.

5. Я вперше брала участь в олімпіаді з інформатики, тому трішки нервувала. Хоч я сподівалась на кращі результати, але мені все одно дуже сподобалось.

6. Так, я сподіваюся, що участь в олімпіаді допоможе мені вступити до хорошого університету, про який я мрію.

7. Хочу побажати, щоб вони не боялись та не соромились пробувати нове у своєму житті.

Уряд Наукового ліцею

Переможці III етапу

З невеликим запізненням редакція вітає учениць Наукового ліцею Житомирського державного університету імені Івана Франка: Дарію Павлюк з II місцем у III етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з французької мови та Марію Машталар з III місцем у III етапі учнівської олімпіади з інформаційних технологій. Редакція звернулася до дівчат з кількома питаннями.

— Даріє, скажіть, які завдання на олімпіаді з французької мови були для Вас складними та неочікуваними?

— Найскладнішими завданнями були завдання розмовного типу, тобто завдання, які були пов'язані з говорінням французькою мовою.

— Що запам'яталось з олімпіади найбільше?

— Ті самі розмовні завдання, оскільки вони були складними.

— Які враження у Вас від олімпіади?

— Ця олімпіада була для мене вперше у житті. І це стало приводом для здивування і, можливо, страхом під час виконання складних завдань.

— Чи задовольнив результат олімпіади?

— Переважно так, проте, можна було докласти більше зусиль для досягнення кращого результату.

— Що можете сказати про Вашого наставника — Юлію Лісову, доцентку кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти ННІ іноземної філології?

— По-перше, вона професійна викладачка. По-друге, з нею комфортно працювати,

що і дало змогу досягти досить високого результату на олімпіаді.

— Маріє, скажіть, чи складною була олімпіада з інформаційних технологій?

— Я не думаю, що вона була складною. Оскільки це було для мене вперше, я трохи розгубилася. Я впевнена, що могла краще написати.

— Чи отримали задоволення від олімпіади?

— Так, це, перш за все, позитивний досвід, який дав змогу почувати себе впевненіше на майбутніх олімпіадах.

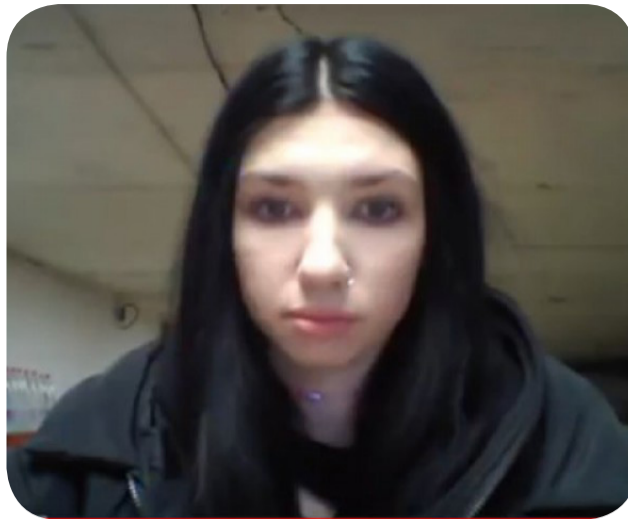
— Які плани на майбутнє?

— Планую вступити до ЖДУ імені Івана Франка на спеціальність, пов'язану з "Інформаційними системами та технологіями".

— Хто Вам допомагав у підготовці до олімпіади?

— Мені допомагала готуватися доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій Світлана Постова. Вона приділила мені багато уваги та часу.

Назар Шкुरатівський

Спостихнісья

Немає ніякої різниці, помієте ви вікна до Великодня чи після. Дякуйте ЗСУ, що вони у вас цілі або є взагалі.

Колись казали, що краса врятує світ. А в наш час його врятують неголені хлопці із втомленими очима.

Сезон «Не чіпай, то на Великдень» оголошено відкритим

Депресія - це коли купила обрuch для талії, а він тобі якраз

Зранку спитав спокійно у дружини: «Ти чайник поставила?». Поки мовчки чистив зуби, дізнався, що вона мені не рабиня, що я її не ціную, перестав в ній бачити жінку і нам пора розлучатись, бо я знайшов собі іншу... Нічого собі, чайку попив

Молода вчителька української мови отримала любовний лист від залицяльника... виправила помилки і відправила назад.

Це нормально, що я вам не подобаюсь... Не всі мають гарний смак

Поки не було ТікТоку, про те, яке ти дурнувате, знала тільки твоя родина

Він сказав, що зателефонує через 30 хвилин, а пройшло вже 33, я так втомилася від цієї брехні

За кожним сильним чоловіком стоїть жінка - ніжне сотворіння... Стоїть і мізки йому виносить.

Якщо дівчина легко погодилась прийти до тебе додому, коли батьки поїхали на дачу, то це не означає, що вона так само легко погодиться піти з твого дому. Будь обережним, хлопче

Сиджу собі на парі, пишу конспект, а в цей час хтось пише про мене всіляку бридоту... Заради цього варто жити

L'amour perdu (ля мур пердю) французькою означає «втрачене кохання». Не пропердюрте свій лямур

Жоден вірус так швидко не розповсюджується як брехня по селі

Останні дні погода міняється так стрімко, що в коридорі в один ряд стоять зимові чоботи, весняні чоботи, гумові чоботи та босоніжки

Розумна, вихована, інтелігентна, чоловік говорить, що добра та лагідна. А як сідає з дитиною робити уроки - ніби два терміни на зоні відмотала

Продам BMW, чорний, б/у, 2023 року. Не м'ятий, не клеєний, кульок в гарному стані

Про себе: вільно мовчу на всіх мовах світу

Медалі на факультеті фізичного виховання

Нещодавно на чемпіонаті України зі спортивного самбо Олександра Протасевич, студентка факультету фізичного виховання, здобула золоту медаль, а Кирило Дола на турнірі з джиу-джитсу виборов бронзову нагороду. Звичайно ж, редакція звернулася до них із запитаннями про змагання, про їх поради початківцям, про їх ставлення до допуску спортсменів з Росії та Білорусі до змагань.

— Олександр, чому Ви обрали саме спортивне самбо?

— По-перше, мені дуже подобаються бойові мистецтва. По-друге, у мене дуже хороший тренер — Олена Кумечко, яка добре готувала мене до змагань та чемпіонату України. Ну і по-третє — підтримка батьків мала немалу роль. Загалом самбо, як і будь-які бойові мистецтва, допомагає оборонятися і у випадку неочікуваного нападу я зможу захистити себе.

— Як довго Ви займаєтесь спортивним самбо?

— Цим видом спорту я займаюся ще з п'ятого класу, а загалом вже 7 років.

— Що Ви можете поради́ти початківцям у спортивному самбо?

— Можу побажати бути сильними духом, щоб не боялися проявляти ініціативу, боролися до кінця. Слухати поради тренера для вдосконалення своєї майстерності та вести здоровий спосіб життя.

— Як Ви ставитесь до того, що FIAS дозволила спортсменам з Росії та Білорусі брати участь у змаганнях зі спортивного самбо? Як вплинула ця новина особисто на Вас?

— Я вважаю, що це не правильно, через те, що всім відомо, хто розпочав війну і які злочини ці народи зробили на території України. Всі у спортивному самбо не хочуть мати за суперників представників Росії чи Білорусі та кажуть, що їх не мають допускати до змагань.

— Чи зміниться ця ситуація з часом?

— Думаю, так. Вони переглянуть своє рішення. Скоро має проходити змагання за кубок світу на Кіпрі та на це змагання вони вже не допускаються. Тому, думаю, це питання часу.

— Ким Ви себе бачите через кілька років: спортсменкою, майстром Міжнародного класу, Олімпійською чемпіонкою, тренером, мамою? Які маєте плани?

— Я б хотіла стати тренером по боротьбі з самбо, можливо, фітнес-тренером. Також не хочеться відмовлятися від можливості стати міжнародним майстром спорту.

— Кириле, чому Ви обрали саме джиу-джитсу?

— Я займаюсь не тільки джиу-джитсу. В основному я займаюсь змішаними бойовими мистецтвами, а для успіху в них мені потрібно бути досконалим у всіх аспектах. Тобто, я маю бити й

боротися в стійці, працювати руками й ногами. В тому числі, сюди входить боротьба у партері, яка

використовується в джиу-джитсу. Цю частину у змішаних бойових мистецтвах я мав покращити. Саме так я і прийшов до цього виду спорту.

Якщо говорити про мої вподобання, які зіграли не менш важливу роль, то я з дитинства займався боротьбою. І джиу-джитсу є тим видом спорту, який близький до моєї душі. Також мені він подобається тим, що супротивника можна укласти без ударів, і взагалі, є купа варіантів, якими можна закінчити поєдинок.

Також джиу-джитсу як вид спорту підходить для людей, які раніше не мали ніякого спортивного досвіду навіть у 30 або ж 40 років. Для цього існують окремі вікові категорії, які збалансовують різницю у віці. Тому будь-яка людина буде мати змогу нормально тренуватися та розвиватися зі своїми однолітками.

— Як довго Ви займаєтесь джиу-джитсу?

— Цим спортом я займаюсь близько двох років.

— Що Ви можете поради́ти початківцям у джиу-джитсу?

— В першу чергу, хочу поради́ти їм зрозуміти: чому вони обрали саме цей вид спорту, для чого він їм конкретно потрібен, яку мету вони поставили перед собою. Тоді поставити собі конкретну ціль і йти до неї наполегливими тренуваннями та покращенням своїх навичок.

— Ким Ви себе бачите через кілька років — спортсменом, майстром Міжнародного класу, Олімпійським чемпіоном чи тренером? Які маєте плани?

— Якщо в майбутньому все буде добре, хотів би бути чинним спортсменом, виступати на міжнародній арені, представляти Україну. Також планую виступати не лише на змаганнях з джиу-джитсу, бо є багато видів спорту, якими я займаюсь. Можливо в майбутньому вдасться виграти чемпіонат світу з джиу-джитсу в Європі. Але все ж основною ціллю для мене зараз залишаються змішані бойові мистецтва та досягнення висот в них.

— У 2022 році програв скандал через допуск росіян до змагань з джиу-джитсу. Як Ви до цього ставитесь? Як новина вплинула на Вас особисто?

— До допуску представників цих держав в будь-якому виді спорту я ставлюсь негативно. На мене ця новина майже не вплинула, окрім емоційного стану, певного обурення цією новиною. Бо як можна людей, що підтримують війну, допускати до змагань? Я цього абсолютно не розумію.

— Чи зміниться ця ситуація з часом?

— Сподіваюсь, що так, і їх перестануть допускати до будь-яких змагань. Також сподіваюсь, що їх не допустять і до олімпіади.

Катерина Тимошук

Інноваційні процеси в дошкільній освіті

II Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція з міжнародною участю «Інноваційні процеси в дошкільній освіті: теорія, практика, перспективи» відбулася на кафедрі дошкільної освіти та педагогічних інновацій ННІ педагогіки нашого університету 23-24 березня. В конференції брали участь як представники українських, так і закордонних університетів Італії, Казахстану та Польщі. Більше про конференцію редакція вирішила дізнатися у доктора педагогічних наук, завідувача кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій Івана Коновальчука.

— У чому полягає актуальність Вашої конференції?

— Актуальність конференції полягає в обміні досвідом, ідеями, надзвичайно цікавими, корисними інноваційними практиками. Тому в конференції брали участь як наукові установи, заклади вищої освіти, університети, що займаються підготовкою фахівців з дошкільної освіти, так і дуже багато практиків із закладів дошкільної освіти, які представляли практичні напрацювання. Саме така єдність науки, практики і досвіду забезпечує успішність дошкільної освіти.

— Тема, якій присвячена Ваша конференція, сформульована вперше чи вона є продовженням попередніх конференцій?

— Тема є продовженням попередньої конференції, тому що інновації — не стабільна система, а постійний процес, який завжди шукає вирішення задач дошкільної освіти. А все нові і нові задачі з'являються в зв'язку із змінами в суспільстві та розвитком людства. Тим більше, наша кафедра є кафедрою дошкільної освіти та педагогічних інновацій. Тому тема конференції тісно пов'язана з нашою кафедрою.

— Представте нашим читачам запрошених закордонних учасників.

— Запрошеними на конференцію були: Дімітріс Аргіропулос, професор, доктор рhd Пармського

університету (Італійська Республіка), Івона Боравська, доктор гуманітарних наук у галузі педагогіки та Зоя Шарлович, кандидат педагогічних наук з Міжнародної академії прикладних наук у Ломжі (Республіка Польща) та представники Кокшетауського університету імені Шокана Уаліханова (Республіка Казахстан). Шкода, проте Кокшетауський університет не зміг під час конференції під'єднатися до платформи Zoom.

— Хто з українських професорів та з яких університетів були присутні?

— На конференції були присутні: Тетяна Пантук, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка; Лариса Зданевич, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик та Вікторія Розгон, доцент цієї ж кафедри з Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії; Марія Олійник, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; я — Іван Коновальчук, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій Житомирського державного

університету імені Івана Франка; Катерина Кузнєцова, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; Ольга Косенчук, кандидат педагогічних наук, доцент, начальник відділу дошкільної освіти ДУ «Український інститут розвитку освіти»; Ірина Улюкаєва, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти Бердянського державного педагогічного університету. Також були присутні: Алла Лейчук, директор Бердичівського педа-

гогічного фахового коледжу Житомирської обласної ради, кандидати наук, доценти нашого університету

Наталія Колесник та Наталія Тарнавська. Також були присутні практики — працівники дошкільних навчальних

закладів міста Житомира: Оксана Романовська, Світлана Остапчук, Галина Шиманська, Алла Салацька.

— Чи беруть участь у конференції з доповідями студенти?

— Так, студенти подавали свої статті та доповіді, які вони будуть представляти на секційних засіданнях.

— Чим конференція буде корисна для педагогічної спільноти Житомирщини, України?

— Для педагогічної спільноти України та Житомирщини конференція корисна тим, що вона узагальнює як наукові дослідження, так і перспективно інноваційну практику роботи з дітьми в сучасних умовах.

Катерина Куцан

Франківці відвідують поранених бійців

Студенти спеціальності «Право» разом із викладачами історичного факультету 15 березня відвідали поранених військовослужбовців Збройних сил України, які проходять лікування у хірургічному та терапевтичному відділеннях КНП «Житомирська багатопрофільна лікарня» Новогуївської селищної ради. Студенти за кошти, які були зібрані колективом факультету, закупили для хлопців гостинці.

Редакція вирішила більш детально поговорити про обставини візиту з Наталією Войтович, викладачкою кафедри права та публічного управління.

— Яка була реакція військових та чи були вони раді зустріти студентів ЖДУ?

— У нас зустрічі з пораненими проходять таким чином: ми приїздимо до певного лікувального закладу, студенти самостійно відвідують військових, а ми чекаємо їх у фойє чи на вулиці. Тобто, викладачі займаються більше організаційними моментами, а дівчата самостійно відвідують поранених, діляться з ними своєю молодіжною енергією, своїм запалом, своїми емоціями. Роздають їм подарунки, щоб для хлопців відвідини наших студенток дарували не лише позитивні емоції, а й це було якесь задоволення смакове, щоб вони по-смакували чимось смачненьким.

— Чому Ви обрали саме цю лікарню?

— Ми їздили в Новогуївинськ та Коростишів, тому що в центральних лікарнях, як правило, пораненим більше уваги приділяється, а в місцевих або районних лікарнях менше відвідувачів. Там менше у людей можливостей надати таку допомогу,

там немає закладів вищої освіти, студенти яких можуть відвідати хлопців, внести свою допомогу.

— Відвідувати поранених — це була ідея студентів чи викладачів?

— Це рішення було прийняте спільними зусиллями, спільним бажанням допомогти. Кожну ідею ми разом

опрацюємо.

— Студенти яких курсів їздили до військових?

— Це були студенти 2-3 курсів, в них було більше часу і можливості поїхати.

— Що ви привозили військовим?

— Це була і питна водичка, і фрукти,

і печиво, і йогурти та багато іншого.

— На Вашу думку, чи варто залучати студентів до поїздки до поранених бійців? Чи це не вплине негативно на психологічний стан студентів?

— Ні, на психологічний стан студентів це не вплине, тому що таким є життя сьогодні. Ми всі живемо в цих обставинах, перебуваємо у воєнному стані, бачимо по телебаченню наслідки війни. Це не тільки перемоги або гарна іноземна зброя. Це ще й втради, поранення, які спричиняють шкоду здоров'ю наших військових. Студенти у нас морально підготовлені всі, вони знають, що подібні випадки бувають, бо ми вивчаємо в курсі кримінального права різного ступеню тілесні ушкодження, включаючи тяжкі й умисні вбивства.

— Які особисто у Вас враження та яка у Вас склалася думка після відвідин військових, які перебувають на лікуванні?

— Ми відчуваємо, що наша допомога, наше спілкування їм потрібне. Вони радіють з того, що залишилися

живі, ми надаємо їм психологічну допомогу, показуємо, що вони небадьдужі нам, що ми їм вдячні за те, що вони нас захищають. Це такий заряд емоцій, це відчуття того, що ти їм потрібен, щоб знову приходити туди і відчувати.

Своїми враженнями з нами поділилися студентки Лілія Сайко і Діана Луценко.

Л.С.: — Військові були дуже раді, вдячні нам. Їм важлива наша увага, наша підтримка. Вони зустрічали нас з посмішками, були дуже раді з нами поговорити. Навіть були такі, що показували нам уламки снарядів, якими їх поранило, свої рани, шви.

Д.Л.: — Якщо чесно, то я переживала — як вони будуть на нас реагувати, коли ми прийдемо, чи будуть вони з нами говорити... Але після того, як ми вийшли з відділення, я хотіла об'їздити всі лікарні. Вони такі позитивні, ми настільки зарядились позитивом!

Катерина Куцан

Дивосвіт Олексія Макаренка

Житомирський державний університет імені Івана Франка передав до Брусилівського музею «Дивосвіт Олексія Макаренка» картини за мотивами «Лісової пісні» Лесі Українки авторства Олексія Макаренка.

Редакція поговорила з директоркою Брусилівського музею «Дивосвіт Олексія Макаренка» Оленою Косарчук. Ось що вона розказала:

Олексій Макаренко — український художник, заслужений майстер народної творчості України, перший лауреат Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка.

Народився він 21 вересня 1936 року в селі Брусилів. У 5-річному віці стався з ним нещасний випадок — він отримав перелом хребта і п'яти ребер. Пізніше додалися сотри кисток і він на все життя залишився інвалідом I групи.

Малювати почав ще в дитинстві вуглинкою на стінках печі.

Творчість Олексія Макаренка — це унікальне явище в декоративно-прикладному мистецтві України. Чогось подібного немає навіть у світовому мистецтві, адже він

створив свій власний унікальний стиль у малюванні — платковизм або пелюстковизм, якого не існує більше ніде у світі. Суть його полягає в декоративних кольорових спалахах вигинів пелюсток квітів і дерев.

Ініціатором створення музею «Дивосвіт Олексія Макаренка» є Ванда Чайковська, колишня викладачка ЖДУ ім. Івана Франка, яка разом із начальником відділу культури, туризму та діяльності засобів масової інформації Брусилівської селищної ради Ларисою Філоненко зверталася до голови Брусилівської ОТГ Володимира Габенця з проханням надати місце для музею.

Як тільки кімната була виділена у приміщенні Будинку культури, пані Ванда передала до музею експонати — роботи та особисті речі Олексія Макаренка.

Назар Шкуратівський

Писанка – символ України

Писанка – це важлива складова української культури, народних традицій. Писанка в українців виконує роль знака-символу. Українська писанка містить у собі цілий комплекс свідчень своєї приналежності до надзвичайно давніх культурних пластів. У писанці поруч з язичницькими віруваннями є християнське ритуально-символічне значення. Існувало таке бачення світу нашими пращурами: посередині Всесвіту, подібно жовтку, розташована Земля, верхня частина жовтка – наш Живий Світ, Світ Людей, нижня сторона – Нижній Світ, Світ Мертвих.

У багатьох народів яйце служило символом Сонця, що несе із собою життя, радість, тепло, світло, відродження природи. Тому саме яйце стало атрибутом весняних культових народних обрядів, пов'язаних із пробудженням землі.

Найдавніша українська керамічна писанка, яку знайшли археологи, датується IX століттям після Різдва Христового.

На території України писанкарство набуло найбільшого поширення за часів Київської Русі, в X-XIII століттях.

Ці писанки були порожні всередині, з отвором для ручки з тупого кінця. Поверхня була вкрита поливою з розписом або круговими смужками. Усередині такі писанки мали керамічну кульку, яка при потрясінні торохотіла.

Пізніше писанки писалися на яйцях. Писанкарка мала словом і думкою-замовленням, що переходили у молитву, закріпити магічну силу символів у своїй роботі. Адже це були графічні символи, молитви-прохання: про дощ, врожай, жіночу плідність...

Люди в давнину вважали, що символічні знаки, які наносили на писанку, мали магічну силу, їх не можна було змінювати, так як не можна змінювати слів молитви. Століттями у певній місцевості писалися писанки з одним і тим же орнаментом, та додавалися деякі символи так,

щоб не руйнувався загальний задум. Так протягом століть створювалися нові композиції писанок.

Для України характерні локальні особливості писанок, які збереглися і донині. В основному писанкарством займалися жінки і дівчата. Для писанок відбиралися яйця «первісток» – птахів, які щойно почали нестися. Для розведення фарби використовували найкращу воду – ту, яку отримували з розтопленого снігу.

За технікою виконання великодні яйця поділялося на:

- крапанки – яйця, вкриті кольоровим воском, який не знімається;

- мальованки – яйця, розмальовані гуашевими, акварельними та масляними фарбами, як курячі, так і дерев'яні;
- крашанки – яйця, пофарбовані в один колір;
- дряпанки або скробанки – яйця, пофарбовані в один колір, з нанесенням різних символів гострим предметом (лезом, шилом, голкою, скальпелем);
- мотанка – на яйце наноситься клей ПВА, а тоді раз біля разу намотується нитка, шнур, стрічка;
- яйце, декороване природним матеріалом, – листям, квітами, кольоровим папером;
- яйце, прикрашене бісером;
- яйце, прикрашене символами оригамі;

- яйця, в'язані крючком та прикрашені символами;
- яйця, виконані із декоративної глини;
- яйця, виконані шляхом пап'є-маше тощо.

Новітні шляхи виготовлення великодніх яйць є цікавими, іноді неповторними. Та все ж, перевага і сьогодні надається восковому декоруванню писанки. Спеціальним писачком, бджолиним воском наноситься символі на куряче, качинне, індичке, гусине яйце. Потім фарбується яйце у різні кольори, і там, де був віск, залишаються білі символи, які ніколи не зітруться.

Послідовність виготовлення писанки воском буде у наступному номері.

Марія Масловська

Облаштування кімнати відпочинку у гуртожитку № 1 за сприяння міжнародної програми UPSHIFT

Ще минулого року науковий відділ надіслав усім інститутам та факультетам інформацію про глобальну інноваційну програму UPSHIFT Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), яка впроваджується більше ніж у 40 країнах світу. Завдяки їй підлітки та молодь можуть пропонувати і втілювати інноваційні рішення щодо актуальних проблем у навчальному закладі, громаді та місті.

Студенти різних курсів та спеціальностей природничого факультету (Марія Панфелюк, Вероніка Богінська, Анастасія Павлюк, Богдан Костенко та Дарина Яцковець), що проживають у гуртожитку № 1, за підтримки декана факультету професора Руслани Романюк створили команду «Action» та запропонували проект створення молодіжного простору у гуртожитку – облаштування у приміщенні, яке було складом для речей, кімнати для відпочинку, ігор, розвитку та спілкування.

Команда «Action» стала фіналістом конкурсу та виграла грант в розмірі 60 тисяч грн. на втілення проекту. Наш кореспондент зустрівся з ініціативними студентами та поставила їм кілька запитань.

– Ви втілили свій задум стосовно кімнати, але ще провчесь 2-3 роки і підете. Чи не шкода залишати це все?

Марія Панфелюк: – Однозначно, ні. Це не робиться буквально там на 2-3 роки. Я як вчитель розумію, що це потрібно для студентів, для мене зараз і для моїх друзів на потім.

– Як ви бачите майбутнє цієї кімнати?

Марія Панфелюк: – Я її бачу комфортною зоною, куди я зможу прийти пізніше, відпустити свої емоції, негатив чи навіть просто посидіти. Я люблю грати на фортепіано і це буде таке місце, куди я зможу прийти в гуртожитку та спокійно пограти. А також розважитись з друзями, якщо я відчуваю брак емоцій.

– Що саме ви хочете придбати до цієї кімнати?

Вероніка Богінська: – Ми плануємо придбати до цієї кімнати дуже різноманітні речі, зокрема, це будуть крісла-мішки, щоб було комфортно сидіти на них. Плануємо придбати різноманітні настільні ігри: монополія «Україна», УНО та інші. З техніки ми хочемо придбати проектор, тому що плануємо переглядати фільми. Плануємо також придбати екран, щоб переглядати їх у гарній якості. Сподіваюсь, що наша команда та цей проект дозволить закласти фундамент для майбутньої дружби багатьом людям. І якщо випаде нагода ще раз взяти участь в такій програмі, то я зроблю це ще раз і раджу іншим брати участь у подібних проектах. Це досвід неповторний.

– Ви раді, що у вас все вийшло і ви виграли? Чи були все ж сумніви щодо невдачі?

Настя Павлюк: – Я рада тому, що ми виграли. Це дуже добре, класно, круто. Але якщо б ми не перемогли, то все одно б не закинули це все, а продовжили далі. Ми це почали і ми хочемо, щоб все продовжувалося і було після нас. Ця кімната для всіх і сюди можуть приходити всі бажуючі, але будуть встановлені певні правила, зокрема: не можна курити, пити та ламати обладнання, мати повагу до інших.

– Що в цьому конкурсі було найважче на вашу думку?

Марічка Коваленко: – Ну, я не можу ось так розповісти, бо я новенька в цій команді. Але, на мою думку, найважчими були організаційні моменти, а зараз розпочнеться облаштування кімнати. Це буде більш приємно, бо будуть організаційні вечори, зустрічі із новими людьми. А все найважче ми подолаємо разом.

– Бажання взяти участь в цьому конкурсі виникло через те, що ви хотіли зробити комфортабельною кімнату, чи показати всім, що все залежить тільки від студентів?

Дарина Яцковець: – Бажання виникло через те, що це була гарна можливість показати спроможність молоді, дати їй розвиток у тому місці, де вона живе. А також, це гарна можливість для студентів, які позбавлені батьківського виховання, та навіть просто для тих, хто не має змоги виїхати додому на свята, вихідні чи канікули. Бо тут є можливість розвиватись та знаходити нових друзів.

Вероніка Карпенко

Співаючі педагоги в нашому Університеті

Нещодавно квартет викладачів ННІ педагогіки взяв участь в Перших міжнародних європейських іграх мистецтв «CULTURE-LIFE», в яких вони здобули перемогу в номінації «Співаючий педагог» та отримали Національну премію «За збереження та розвиток інструментального мистецтва України» в галузі культури за версією проекту «КУЛЬТУРА ІІІ ТИСЯЧОЛІТТЯ». Учасницями цього квартету є Єлизавета Роговська, Ірина Цюряк, Наталія Борисенко та Ірина Грушак.

Наша редакція вирішила детально дізнатися про цей конкурс та поспілкуватися з викладачами. Ми їх знайшли на одному з концертів. Пані Єлизавета та пані Наталія, доповнюючи одне одного, відповіли на наш запитання.

– В якому форматі проходили змагання?

– Зараз всі конкурси проходять в онлайн-форматі. Цей теж не був винятком та проходив дистанційно, тому що в сучасних реаліях війни немає змоги їздити та це було б небезпечно для учасників.

– У якій секції конкурсу ви брали участь?

– Ми брали участь в номінації «Співаючий педагог».

– Чому ви вирішили брати участь в цих змаганнях?

– Побачивши афішу цього конкурсу, ми вирішили взяти участь нашим співаючим колективом. Це був наш дебют саме на міжнародних конкурсах. Ми взяли участь в цих мистецьких іграх саме для того, щоб на власному прикладі показати нашим

студентам, що потрібно не боятися виступати та виходити на сцену, щоб демонструвати свою творчість.

– Які привілеї принесла вам перемога?

– Особливих привілеїв там не було, але це своєрідний імідж для університету та нашої кафедри. Таким чином, все більше людей дізналися про те, що ми несемо українську пісню. В першу чергу, це для студентів, ми їх теж просимо брати участь в конкурсах. Більшість соромиться, але ми кажемо – «якщо ми змогли, то і ви теж зможете».

– Що вам найбільше запам'яталося чи сподобалося на конкурсі?

– Осередок цього конкурсу знаходиться в Дніпрі та у Польщі. Запам'яталося те, що було багато учасників. З наших українських університетів подавалося велика кількість заявок від студентів, викладачів, були різні ансамблі, оркестри. Нам сподобалося те, що ми брали участь серед такої великої кількості професійних колективів та нас так високо оцінило журі.

Влада Осипчук

Свято Пі на фізмати

З нагоди Всесвітнього числа Пі на фізико-математичному факультеті відбувся жартівливо-серйозний захід. Ліцеїсти та студенти 1 курсу взяли участь у конкурсах та тематичних завданнях.

Після напруженої, цікавої, веселої боротьби з відривом у 3 бали перемогла команда учнів 11-Б класу Наукового ліцею нашого університету «Заокруглюємось».

Більше про цей захід редакція дізналась у Світлани Постової, заступника декана з виховної роботи.

- Хто ініціював такий захід?

- Це була наша спільна ідея з Ольгою Чемерис (заступник декана з навчальної роботи – О.Б.). Ми намагалися на факультеті планувати заходи відповідно до якихось тематичних подій. А оскільки 14 березня відзначається Міжнародний день числа Пі, а ми маємо студентів, які вивчають математику, тому ми й придумали такий захід.

- Чому саме в цей день?

- Якщо ми запишемо 14 березня в американському форматі, то воно буде виглядати як 3.14. Звідси і пояснення, чому саме в цей день людство, чи, щонайменше, його частина, що небадь до математики, відзначає Міжнародний день числа Пі.

- Розкажіть, які були цікаві конкурси та вікторини.

- Ми намагалися показати студентам, що математика не обов'язково нудна та не цікава наука. Вікторини та конкурси були пов'язані з числом Пі в різних сферах. Ми хотіли

активізувати інтерес студентів не тільки математичних спеціальностей, бо в нашому заході брали участь студенти спеціальності «професійна освіта. цифрові технології» та учні Наукового ліцею.

- Що корисного дізналися учасники даного заходу?

- По-перше, те що будь-яке змагання, інтелектуальний турнір це цікаво. По-друге, учасники та гості дізналися про різні сфери застосування числа Пі не тільки в математиці. По-третє, в змаганнях відбувається зростання кожного з нас. Як приклад, у нас змагалися команди як учнів, так і студентів, а перемогла наймолодша команда – команда Наукового ліцею.

- На Вашу думку, чи цікаво було не математикам брати участь у такому заході?

- Я думаю, що так, тому що учні були з природничого, історичного та філологічного профілю, і саме філологічний профіль переміг.

Олександра Благоднюк

Нові напрямки співпраці

Зустріч ректорки Галини Киричук з директором туристичної компанії «Tural C» Гешо Любеновим, на якій керівники підписали договір про співпрацю стосовно проходження здобувачами вищої освіти закордонної практики, відбулася 5 березня. Про це детальніше нам розповіла доцент кафедри екології та географії Інна Нестерчук, гарант ОП «Туризм і рекреація».

- Розкажіть більш детальніше про співпрацю нашого університету з туристичною компанією «Tural C»?

- Якщо ми будемо говорити про співпрацю із всіма зацікавленими особами, які є дотичними до освітньої програми «Туризм», то це вихід на міжнародні ринки, де студенти можуть свої компетенції впровадити в практичне середовище. Одним із таких кроків стала співпраця з генеральним директором компанії «Tural C», що знаходиться у місті Варна, Республіка Болгарія, Гешо Любеновим. Пан Гешо вже не один рік співпрацює з різними українськими університетами і ми залюбки почали з ним співпрацювати для того, щоб наші здобувачі вищої освіти за ОП «Туризм» могли мати закордонні практики в готельно-ресторанному бізнесі країни Європи. Республіка Болгарія нам пропонує дуже хороший ринок готелів та ресторанів, де наші студенти можуть відпрацьовувати практичні навички, тому що в ОП «Туризм» є такі освітні компоненти як: організація готельного бізнесу, ресторанного бізнесу, анімаційних послуг. Також є великий блок економічних дисциплін: статистика туризму, гастрономічний туризм. Окрім того, студенти зможуть познайомитися не тільки з веденням бізнесу, а й з культурою, з нематеріальною спадщиною ЮНЕСКО іншої країни. Коли здобувачі потраплять у таке середовище, вони будуть накопичувати потенціал та покращувати свої навички, тому ми намагалися зробити так, щоб наші студенти змогли виїжджати за кордон, працювати саме в готельно-ресторанній та туристичній індустрії у європейських країнах.

- Ми як пересічні люди знаємо, що туристична компанія відправляє на відпочинок за путівкою. А яким чином відправляє «Tural C» студентів на практику?

- Ці інструменти ми пропрацювали з нашими партнерами. Пан Гешо надав мені доступ до їхньої програми. У цю програму студенти загрузають свої дані: ім'я, прізвище, по-батькові англійською мовою, він може обрати посаду адміністратора. Далі формується заявка, яка надсилається конкретно в готель. Коли готель опрацює заявку і йому сподобається претендент, якщо він відповідає всім вимогам, зазначеним в анкеті, то він надсилає безпосередньо студенту угоду. Студент підписує, сканує угоду та приходить до мене, бо я відповідаю за ці практики. Відсканована

угода надсилається готелю і тоді вони безпосередньо зі студентом обговорюють трансфер. За дорогу з Житомира до Львова студент платить свої кошти, а вже зі Львова він рухається до Болгарії безкоштовно. Проживання там безкоштовне, харчування безкоштовне і оплата праці 500 євро за місяць.

- Студенти яких спеціальностей можуть потрапити на цю практику?

- Можуть потрапити всі зацікавлені здобувачі нашого університету, лише для здобувачів ОП «Туризм» це зараховується як практика. Для здобувачів з інших спеціальностей це може бути зараховане як неформальна освіта. Перебування за кордоном не тільки відточує майстерність здобувачів ОП «Туризм», це дуже хороша іншомовна практика і для інших спеціальностей.

- З якого курсу студент може потрапити на закордонну практику?

- Тут спрацює включно віковий

ценз. Студенту повинно бути 18 років.

- Яку можливість для студентів надає співпраця з даною туристичною компанією?

- Якщо говорити про майбутнє, потрібно розуміти, що так починають зав'язуватись якісь мінімальні контакти з роботодавцями не тільки

- Зв'язки з Зеленогурським університетом я проектувала більше на спеціальність «Туризм», тому безпосередньо познайомилася з директором Інституту спорту, туризму і харчування Річардом Асінкевичем. Як гарант освітньої програми маю підвищувати свою кваліфікацію, ознайомитися з різними пакетами документів, освітніми програмами, практичними заняттями. Тобто познайомитися з їхніми навчально-методичними розробками, перейняти їх досвід викладання. Також є зацікавленість в тому, щоб познайомитися з кращими спеціалістами європейського, зокрема польського університету, в галузі підготовки фахівців освітніх програм «Туризм і рекреація».

- Яким чином відбуватиметься співпраця? Студенти та викладачі нашого університету будуть їхати до Польщі? Чи навпаки?

- Згідно угоди про співпрацю здобувачі вищої освіти, аспіранти та викладачі можуть обмінюватися досвідом і перебувати або в Польщі, або зацікавлені польські студенти можуть приїздити до Житомирського державного університету. Тобто, ми можемо здійснювати обмін викладачами, здобувачами та аспірантами.

- Яку можливість для студентів та викладачів надає співпраця з Зеленогурським університетом?

- Для викладачів – це підвищення кваліфікації, відповідних освітніх програм, на яких вони викладають. А студенти можуть вивчати певні модулі та освітні компоненти.

- Що передбачає дана співпраця?

- Співпраця передбачає академічний обмін здобувачів, викладачів, аспірантів. Також це спільні наукові проєкти, участь у конференціях, написання спільних наукових праць.

- Кожен студент може взяти участь у польсько-українських проєктах?

- Кожен студент може взяти участь у польсько-українських проєктах відповідно до своєї освітньої програми. Якщо ми цікавимося їхніми розробками, беремо участь у спільних проєктах – це шанс для студента проявити свої знання, поїхати повчитися.

Природничий факультет також налагоджує міжнародні зв'язки з Інститутом спорту, туризму і харчування Зеленогурського університету (Республіка Польща). Наразі підписана угода між нашим університетом та Uniwersytet Zielonogórski w Zielonej Górze. Про це також детальніше розповіла Інна Нестерчук.

- Розкажіть ще про співпрацю з Зеленогурським університетом.

Осіпова Олександра

Високе небо Ліни Костенко

Ось уже понад чотири десятиліття триумфально йде вона тією дорогою, що її звуть Поезією. Своєю творчістю, своїм стилем життя вона заслужила всенародну любов і повагу українців.

Її муза строга і вишукана, вона нагадує нам, що Ліна Костенко — одна з небагатьох, хто протягом усього життя зберігає горду поставу й не хилиється під історичними зламами. Її Поезія унікальна й неповторна, веде активний і шляхетний діалог зі Світом зовні й зі Світом у собі. Мало хто зрівнюється з нею у виваженості думки й точності вислову, у філософській насиченості й глибині поетичного рядка, бо автор, Ліна Костенко, дуже рано усвідомила свою місію в літературі, житті рідного українського народу.

Усі думки і помисли Ліни Костенко — про долю народу, якому випала важка доля виборювати свою свободу, свою незалежність й при цьому залишатись духовно незнищеним. Як справжня дочка свого народу вона дуже вимоглива до нього, бачить його вади, та попри все безмежно і віддано любить його. Вона стала

предтечею цілої когорти шістдесятників, котрі одночасно з переминами у суспільстві, викликаними десталінізацією, намагалися самоствердитись, шукали нових форм художнього самовираження, намагались розірвати ідеологічні ланцюги, вирватися із соціалістичної опіки й повернути українській літературі її художньо-естетичний вимір. Орієнтовані на визначальні цінності європейського літературного і мистецького процесу, шістдесятники прагнули модернізувати соціалістичну літературу, що була спута догмами соцреалізму, в українську літературу. Голос Ліни Костенко вирізнявся з-поміж усіх: не змінили його ні роки репресій, що настали невдовзі після хрущовської відлиги, ні цензурні заборони. Вона залишилась сама собою — безкомпромісною, послідовною, мужньою й гострою на слово.

Ліна Костенко відвідувала суди

над шістдесятниками, підтримувала своїх побратимів як могла і словом, і справами. У ті часи засідання секретаріату Спілки письменників України ставали судилищами для молодих шістдесятників. На одному з таких судилищ Ліна Костенко висловила цитату з роману Альбера Камю «Чума» про те, що світ поділяється на чуму та її жертв. І кожна людина повинна зробити єдиний чесний вибір: не стати на бік чуми. А якого кольору чума, коричнева чи червона — питання другорядне.

Для своєї боротьби із системою Ліна вибрала Слово. Вона його плекала, оберігала від трибунної риторики, дбала про глибину та образність. Ліна Костенко прагнула, щоб українська література сягнула європейського рівня, здобула всесвітнє визнання.

Нелегким був шлях видання творів Ліни Костенко. Як приклад, можна навести історію виходу книги віршів «Княжа гора». Видавництво «Радянський письменник» відмовило у виданні цієї книги, бо велика кількість віршів мала відверто антирадянський та пронаціоналістичний характер. Звичайно ж, авторка була запрошена на розмову до головного редактора видавництва «Радянський письменник» А.Стаса. Під час розмови Ліна Костенко заявила, що її поетичні концепції — то її свідомі переконання, і жодних поступок комуністичній ідеології вона робити не збирається. Після цього А.Стас зробив висновок, що у Ліни Костенко немає справжнього таланту, він дешево

роздутий. Де тепер А.Стас, і хто про нього щось знає? А величність творчості Ліни Костенко і сьогодні збагачує наші душі, допомагає у боротьбі проти жорсткого і підступного ворога, вселяє віру у перемогу.

Номенклатура боялась, що ідеалізація козацтва, давнини, безкласового суспільства, замилування старовиною виховували в українців патріотичні почуття, почуття власної та національної гідності. Ліна Костенко розуміла, що поданою у різні видавництва «Маруся Чурай» вона предметно запалює серця як однодумців, так і небайдужих українців до бажання змінити тогочасну ситуацію.

Саме епічним романом у віршах «Маруся Чурай» Ліна Костенко зуміла сконцентрувати в слові духовну міць і велич свого народу, передати в образах одвічні пошуки людського щастя, свого призначення на землі. Про її творчість писали, що вона майже своєвольним зусиллям поетичного одкровення поглибила відчуття часу в українській поезії.

Антитеза мить і вічність проходить через усю творчість Ліни Костенко. Глибоко національна поетеса вільно почувається в різних епохах і в різних країнах, що робить її творчість, закорінену в глиби віків, напрочуд своєю, неповторною, сучасною.

Ліна Костенко переконана, що людина, зневільвана юрбою, втрачає саму себе. Та все ж є вихід — це праця і нові перемоги.

Слово поетеси націлене в майбутнє, застерігає проти деструктивного негативу в ментальності української

нації. Українці мають бути відкритими для світу, а не відчувати себе морально ущербним народом. Рік війни показав силу і міць українців, жагу до волі, до перемоги, показав наскільки сильна в українців самоповага до себе, глибина національна гідність.

Енергетична аура поетеси живить духовний всесвіт України, несе нам усвідомлення власної гідності — того, без чого не можна усвідомити себе нацією. Це виражено у її книгах «Проміння землі» (1957), «Над берегами вічної ріки» (1977), «Маруся Чурай» (1979), «Вибране» (1989), «Берестечко» (1999) та ін.

Духовне подвижництво Ліни Костенко у повсякденній коптійці праці чи то в Чорнобильській зоні, чи за робочим словом, чи на лекціях серед студентів, ніколи не розраховувалось на славу чи нагороду. Її девізом є «Митцю не треба нагороди. Його судьба нагородила». У цих словах позиція. Позиція людини, налаштованої на постійну працю, працю в ім'я свого народу, своєї Вітчизни.

Усією своєю творчою працею та громадською діяльністю Ліна Костенко заслужила особливе місце в українській літературі. Вона — лауреат Шевченківської премії, премії Фондації Тетяни й Омеляна Антоновичів, премії імені Олени Теліги, премії Петrarки.

У нове тисячоліття українська література ввійшла з жіночим ім'ям на устах. Ім'я це — Ліна Костенко.

Марія Масловська

Подяка від управління у справах сім'ї, молоді та спорту

Студенти історичного факультету нашого університету Даша Пигина та Василь Кішлар отримали подяку від управління у справах сім'ї, молоді та спорту Житомирської міської ради. Наша редакція вирішила поспілкуватися зі студентами.

— **Василію, розкажіть, за що ви отримали цю подяку?**
— За те, що досить активно беремо участь у всіх громадських проєктах, які пов'язані з молодіжними організаціями в Житомирі та Житомирській області. Ми отримали грамоту після того, як провели заходи, що стосуються Героїв Небесної Сотні, для молоді міста. До цього заходу долучились викладачі історичного факультету.

— **Настільки важко було здобути цієї подяки?**
— Це не важко, було б бажання. Управління постійно каже, що готове вислухати будь-яку молодь, яка має свої ідеї та пропозиції, виступити з якимось заходом або презентувати свою проєктну ідею. Тому заробити подяку зовсім не важко. Головне — бажання та праця.

— **Розкажіть більше про свої заходи.**
— Наразі ми беремо участь спільно з молодіжною організацією «Міць: Молодіжний інтеграційний центр» та управлінням молоді та спорту Житомирської області. Зараз я є керівником проєкту «Визначні історичні події кожного місяця». Також час від часу проводимо заходи, які стосуються національно-патріотичного виховання молоді. Беремо активну участь в житті університету, є активними студентами свого історичного факультету, є членами студентського братства. Спільно реалізуємо певні ідеї на факультеті. Приєднуємося до будь-яких волонтерських ініціатив.

— **Як Ви відреагували на нагородження?**
— Звичайно, коли цінують

результат, це надзвичайно приємно. Розумієш, що ти стараєшся не дарма, але хочу сказати, що наші дії не спрямовані на отримання якихось там подяк. Нам хочеться доносити молоді свої знання, нам це подобається, ми реально зацікавлені в тому, щоб розвивати те, що ми знаємо, не лише серед своїх знайомих на рівні міста, а на рівні області. Тому, звичайно, приємно.

— **Як відреагували Ваші батьки?**
— Сім'я дуже мною пишається, це також дуже приємно і додає мотивації. Вони кажуть, що це, мабуть, нереальне навантаження, але нічого, я справляюсь з усім.

— **Дарино, а що Ви розповісти про свою роботу?**
— Я проводжу всі заходи спільно з Василем, а також я є керівницею проєкту «Визначні особистості Житомирщини». Суть проєкту полягає в тому, що ми щомісяця проводимо вебінари, на яких розповідаємо про трьох людей, які пов'язані з Житомирською областю. Вже було проведено 6 таких вебінарів, і ще плануємо провести 6. Тобто, протягом року ми щомісяця проводимо вебінари та розповідаємо про визначних особистостей нашого краю.

— **Розкажіть про свої враження. Наскільки вам це подобається?**
— Мені це надзвичайно подобається, адже я навчаюсь на історичному факультеті, і мені дуже приємно мати нагоду поширювати саме історичні знання серед молоді. Зараз дуже важливо, щоб молодь знала наше минуле, порівнювала сучасність і робила певні висновки.

— **Як Ви відреагували на нагородження?**
— Мені було надзвичайно приємно, що праця цінується, і зусилля не є марними. Наша робота не націлена на подяки, а націлена на те, щоб розвивати нашу молодь, бути прикладом для них, щоб вони розвивали свої знання.

— **Як відреагували Ваші батьки?**
— Моя сім'я, звісно, відреагувала з радістю, тому що вони пишаються мною. Також вони розуміють, що це велике навантаження, але підтримують мене та кажуть, щоб я не зупинялась.

Дмитро Майструк

Переможці конкурсу плакатів-постерів «Мій Шевченко»

У стінах нашого університету кафедрою української мови ННІ філології та журналістики було організовано конкурс плакатів-постерів. У ньому брало участь багато талантів як з числа студентів різних спеціалізацій, так і учні Наукового ліцею ЖДУ імені Івана Франка.

Кореспондентка нашої газети поспілкувалась та взяла коментарі у переможців конкурсу: з Роксоланою Шабадей – перше місце, Софією Вітківською – друге місце та з Іриною Тальною й Анною Іщенко – третє місце.

– Як саме у Вас виникла ідея намалювати плакат-постер?

Р.Ш.: – Спочатку я побачила у фейсбучі оголошення про конкурс і довго думала, брати у ньому участь чи ні, чи вийде у мене, взагалі, намалювати плакат-постер? Думаючи про це перед сном, у голову прийшов образ Шевченка у вигляді Мойсея, який звільняє свій народ, тобто українців. Також він тримає у руках «Кобзаря» як певний заповіт. В правій тримає гірлигу, якою зазвичай пасуть овець. Сам Шевченко вдягнений у білу одягу.

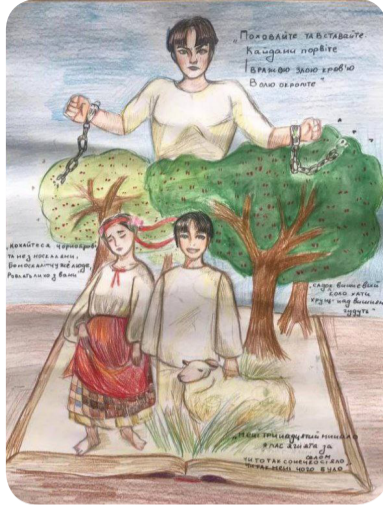
С.В.: – Можливо, колись я бачила щось схоже, проте ідея спливла в моїй голові одразу після того, як я почула суть завдання. Мені захотілось показати світ Шевченка, показати його ключові ідеї, зокрема ті, що добре відомі.

І.Т.: – Про цей конкурс мене проінформувала наша вчителька з української літератури, і я вирішила взяти участь. Сама ідея прийшла дуже неочікувано і швидко.

А.І.: – З самого початку ідеї не було, і я творила на ходу. Просто, в якісь моменти щось приходило у голову, і я це замальовувала на полотні.

– Як довго Ви думали над концепцією для плакату-постеру на конкурс?

Р.Ш.: – Я довго не думала, буквально за одну ніч накидала чорновий малюнок, як його зобразити, з якими атрибутами. Першою ідеєю було намалювати його з автоматом у руках,

але я зрозуміла, що реалізувати це буде важко, тому зупинилась на другій концепції, що і стала остаточним варіантом плакату-постеру на конкурс. На другий день я вже почала створювати малюнок в цілому, а пізніше вдаватися в деталі та кольори. Загалом на роботу я витратила п'ять днів.

С.В.: – Концепція в мене виникла одразу, як тільки почула завдання, тому я не довго думала над цим.

І.Т.: – Як я вже казала раніше, це було неочікувано і швидко, тому одразу почала втілювати її в життя, майже не задумуючись.

А.І.: – Знов-таки, мені просто прийшло повідомлення про конкурс, що потрібно намалювати плакат-постер на тему «Мій Шевченко», а решта ідей приходили і втілювалися саме під час малювання.

– Чим надихалися Ви під час його створення?

Р.Ш.: – Надихалася саме ситуацією в країні. Мені хотілось зобразити як українці здобувають свободу, те, як Тарас Шевченко, в якомусь сенсі, рятує і визволяє свій народ.

С.В.: – Звісно, творчістю Шевченка. Перший персонаж, якого я хотіла показати, це Катерина, тому що це і його відома картина, і пізнаваний образ ще з мого дитинства та й він мені просто подобається.

І.Т.: – Я прочитала декілька творів Тараса Шевченка та більше всього надихнулася

віршем «Садок вишневий коло хати...», а під час створення плакату-постеру я слухала українські пісні, які дуже надихали.

А.І.: – В основному, мене надихала домашня атмосфера, прогулянки з друзями, та, звичайно, не менш надихали твори Тараса Шевченка. Майже весь час, поки я малювала роботу, мої рідні зачитували «Мені тринадцятий минуло...», рядки якого надихали мене.

– У чому полягала основна складність роботи над плакатом-постером?

Р.Ш.: – Складність полягала в тому, що мій рівень майстерності у малюванні не достатньо високий, деякі елементи на малюнку, наприклад, кремль, були зображені не так, як хотілося б. Та й загалом малювання дається мені важко, це не моє, тому кожен елемент займав багато часу.

С.В.: – Зрозуміло, що саме технічні аспекти, такі як композиція та побудова малюнку, виявилися найскладнішими при створенні цього проекту. Було дуже мало часу на виправлення помилок, оскільки я не дізналась про завдання одразу. Якщо б я зараз переглянула малюнок, то знайшла б багато речей, які хотілось би змінити.

І.Т.: – Головна складність полягала у втіленні задуманого на папері.

А.І.: – Для мене особисто найскладнішими були тіні та штриховка.

– Який сенс Ви вклали у вашу роботу?

Р.Ш.: – Головний сенс — зображення свободи та вільного народу.

С.В.: – Основний сенс — хотілось показати основні образи в творчості Шевченка, композиційним центром є образ чоловіка, який рве кайдани, та заповіть митця:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

Зараз зрозуміло, що це гасло було актуально впродовж віків, а також є актуальним й сьогодні.

І.Т.: – Я хотіла розкрити всю красу нашого рідного краю та передати атмосферу вірша.

А.І.: – Сенсом для мене було зробити плакат-постер, що сподобається багатьом.

– Чи будете Ви ще брати участь у подібних конкурсах?

Р.Ш.: – Якщо ще будуть подібні конкурси, то так, буду старатися та втілювати нові ідеї на полотні.

С.В.: – На мою думку, те, що я зайняла друге місце, для мене буде великою мотивацією в досягненні нових вершин. Мені подобається малювати, особливо коли є люди, які це цінують. Тому думаю, що спробую, якщо випаде такий шанс.

І.Т.: – Так, ще не один раз.

А.І.: – Якщо буде настрої та натхнення, то так.

Катерина Тимошук

Новий Майстер спорту України міжнародного класу

Міністерство молоді та спорту України присвоїло Ілоні Шелест, студентці факультету фізичного виховання і спорту нашого університету, спортивне звання «Майстер спорту України міжнародного класу» (Наказ № 4854 від 25 листопада 2022 року).

В інтерв'ю нашої газети пані Ілона пояснила, чому вона обрала саме спортивну аеробіку, розповіла про свою кар'єру та дала поради початківцям у спортивній аеробіці.

– Чому Ви обрали саме спортивну аеробіку?

– В першому класі, коли я захотіла займатися спортом, батьки спочатку відвели мене на танці, проте там мені не сподобалось. Пізніше вони мені запропонували піти на спортивну аеробіку, яка якраз у той період активно розвивалася. Цей вид спорту мені сподобався настільки, що я займаюся нею по цей день.

– Чи думали Ви над кар'єрою в інших видах спорту?

– Ні, мені ще з дитинства дуже припала до душі саме спортивна аеробіка. І зараз я думаю тільки про те, як в ній надалі розвиватися.

– Що б Ви порадили початківцям у спортивній аеробіці?

– Я б порадила йти до поставленої мети, ніколи не кидати почате, не здаватися та йти до кінця.

– Що дає Вам звання Майстра спорту України міжнародного класу?

– Мабуть, більше змінилося ставлення суспільства та до самої себе. Це відчуття, що я досягла тих висот, про які мріяла, що з отриманням цього статусу я маю завжди поводити

себе пристойно, відповідно до нього. На мене дивляться та, можливо, рівняються молодші спортсмени і я повинна показувати правильний приклад. Також це вплинуло на моє ставлення до спорту.

– Чи є ще вище звання?

– Вищого звання немає.

– Чи не знаєте, скільки на Житомирщині у Вашому виді спорту Майстрів спорту міжнародного класу?

– Я та Олександра Мохорт, яка також навчалася у нашому університеті на факультеті фізичного виховання і спорту.

– Ким Ви себе бачите через кілька років - спортсменкою, Олімпійською чемпіонкою, тренером, мамою? Які маєте плани?

– На найближчі чотири роки я бачу себе у збірній України, хочу представляти свою державу на міжнародному рівні, продовжувати займатися спортом. Зараз я ще й тренер і бачу себе в цій діяльності надалі. Вже після 25 років буду думати про сімейне життя.

– Популярні бренди одягу випускають спортивні лінійки одягу.

На Вашу думку, чи можна вважати такий спортивний одяг слухним для спорту, зокрема для аеробіки?

– Деякі бренди можуть робити гарний одяг для спорту. Особисто для мене не має ніякої різниці: чи займаюся я у звичайній формі, або ж повністю вдягнута в брендовий одяг. Головне у виборі спортивного одягу – зручність.

– Як Ви ставитесь до того, що певний спортивний одяг чи знаряддя, які призначені не для спорту, популярні спортсмени та спортсменки рекламують як щось професійне?

– Я вважаю, що якщо це хороший спортсмен і він чи вона розуміє, що цей спортивний одяг чи знаряддя не потрібні в тому чи іншому виді спорту, то не буде таке рекламувати. Спортсмени повинні рекламувати те, чим вони дійсно користуються. Якщо спортсмен все ж обдурює людей, щоб таким чином нажитися та заробити грошей, то це не доречно в будь-якому виді спорту.

Катерина Тимошук

«...ми постанемо з руїни...».

Інтерв'ю з Іриною Шинкарук

— Як змінилося Ваше життя після 24 лютого?

— Напевно, як і у всіх українців, усе, що було до 24 лютого, відійшло в минуле, наша свідомість змінилася, розбилася душа. Але у той самий час, ми сповнилися великою вірою в те, що все здолаємо. Хочу процитувати вірш, який я написала на початку війни:

*Бомбардуванням втрачено рахунок,
Ракети, вибухи, гудуть турбіни.
В любові й єдності наш порятунок,
Допомагає світ і рідні стіни.*

*Ми дивились в очі смерті,
Та мета у нас проста,
Ми завзяті й дуже вперті
Відбудуємо міста.*

*Орду ворожу знищимо. А воля,
Незламний дух і мужність України —
Навіки подарує світлу долю.
У славі ми постанемо з руїни.*

*Ми дивились в очі смерті,
Та мета у нас проста,
Ми завзяті й дуже вперті
Відбудуємо міста.*

Саме це відчуття, що ми відбудуємо, повернемо свої території і дає мені бажання жити зараз та наближати перемогу.

— Що Ви відчували на початку війни та що відчуваєте зараз?

— В перші дні війни всі були налякані, але мені потрібно було триматися. Вже о 7 ранку 24 лютого наш дім був повен людей, які приїхали до нас з Новогулівська, бо там пролунали перші вибухи. Необхідно було все облаштувати, всіх нагодувати. Панікувати я не мала права, я відчувала, що потрібна. Але коли через кілька днів вони поїхали, я раптом відчула абсолютну порожнечу, відчуття того, що в даній ситуації я особисто нічого не можу змінити. Пам'ятаю, коли почула повідомлення, що російські танки йдуть по житомирській трасі, то схопила своїх дітей і сказала, що ми йдемо гуляти на вулицю, адже у мене не було розуміння, чи вийдемо ми гуляти знову.

Десь через кілька днів, до мене зателефонували наші військові і запитали: чи можу я виступити перед ними. В той момент я зрозуміла, що цей виступ мені потрібен був

можливо навіть більше, ніж їм. Бо я знову відчула, що можу хоч на краплинку бути корисною, можу підняти їх бойовий дух, можу щось зробити для того, щоб нашим захисникам і захисницям стало трішки легше. Подумала, що так можу передати частинку своєї любові рідному братові Федору, який в перші дні війни вступив до лав ЗСУ. Зараз він на Харківському напрямку... Як давно ми не бачились... Страшно...

Мені здається, що під час війни наша країна перетворилася на великий волонтерський штаб, адже ми всі намагаємося максимально допомогти фронту. Людське єднання дає нам колосальну силу. Весь світ підтримує Україну, бо відчув, наскільки ми готові боротися за свою свободу, за право називатися українцями.

Зараз я живу вірою у нашу перемогу та надією про швидке повернення додому. Це думки витягують мене з депресивних думок.

— Згадуючи довоєнний час, щоб Ви хотіли змінити у минулому?

— Не знаю, у кожного з нас є життєві помилки і розчарування, але кардинально, напевно, ні. Моє минуле зробило мене такою, якою я є сьогодні. Розумієте, я не з тих людей, хто тільки зараз почав говорити українською, я цю лінію тримала все своє життя. Я на сцені з дитячих років і у моєму репертуарі є лише одна російськомовна пісня «Мой сын», яка написана житомирським співаком, поетом, музикантом і композитором Анатолієм Говорадлом. Я тоді була вагітна другим сином, і, почувши пісню, попросила у пана Анатолія дозволу виконувати її.

Нам завжди нав'язували комплекс меншовартості, і мене це страшенно дратувало. Ще в радянські часи, коли я пішла в українську школу, мене багато хто запитував: «Чому в українську?». Я завжди відповідала, що я українка і я буду вчитися в українській школі. Можливо, мені потрібно було бути більш агресивною в своїх переконаннях... Мені шкода,

на початку війни ми проводили мистецьку акцію в Zoom і Анатолій Матвійчук згадав про те, що сьогодні в ефірі залишаються ті самі виконавці, що й були до війни.

Вони просто змінили тексти своїх пісень з російської мови на українську. Я сподіваюся, що свідомість у них також змінилася. Якщо брати до уваги мене чи Анатолія та багато інших виконавців, проаналізувати творчий шлях, то ви побачите, що ми, пропагуючи українську культуру, багато років боролися, як могли, за доступ до ефірів.

Також, мені здається, що перехід на українську — це внутрішня позиція та небажання людини говорити мовою агресора. Я думаю, час все розставить на свої місця.

— Чи маєте Ви якісь творчі плани на 2023 рік?

— Наближати Перемогу! Якщо говорити про творчість, то на початку війни я написала казку «Синій птах із золотими крилами», але її ще потрібно доопрацювати.

Також я хочу розробити програму «Вокал як засіб психологічної реабілітації». Музика допомагає пережити важкі моменти, і я це помічаю не тільки по собі, а й по своїм дітям. Коли було страшно, ми співали. Коли

співала коліскові, то бачила, що пісня реально допомагає. Також я помітила, що навіть люди, які ніколи не співали до війни — зараз співають. Подруги ділися пережитим і згадували, що в моменти критичного психологічного навантаження в дорозі, в бомбосховищах вони теж співали. Є наукові дослідження, які підтверджують вплив пісні і музики на покращення не лише психологічного, а й фізичного стану людини.

Тут також є «Український дім», і до дня народження Тараса Шевченка я долучилася до проведення акції «Шевченко в Казахстані». Так хочеться донести казахам багато цікавої інформації про цю дивовижну людину. Хочеться, щоб всі відчули, наскільки український класик був і лишається живим. Що він був на той момент законодавцем моди і в мистецтві, і в житті, і не тільки в Україні.

Перебуваючи в Астані, я допомагала в організації і проведенні масштабних акцій на підтримку України. Зараз, на жаль, ці можливості значно обмежили. Але мене надихає знайомство і співпраця з дивовижними людьми, які в складних політичних умовах щодня допомагають Україні. Хоча це вже окрема історія.

Ярослав Войтюк

Конкурс краси «Міс Всесвіт – 2022» пройшов 11-14 січня у місті Новий Орлеан (США). Цього року Україну представляла 28-річна модель Вікторія Опанасенко з Чернігова. Хоч українська красуня й не перемогла у конкурсі, вона вразила глядачів та світ представленими образами та активною громадською діяльністю.

В інтерв'ю «Без комплексів» у ютуб-блогерки Анни Олицької Вікторія зізналася, що не очікувала отримати пропозицію на участь у конкурсі, бо мала їхати інша дівчина. Участь у цьому конкурсі була давньою мрією маленької Віки, але здійснилась вона далеко не в найкращі часи: важка хвороба батька, початок повномасштабного вторгнення, нестабільний моральний

Українська врода, що підкорила світ

стан. Проте все це не вплинуло на майбутню учасницю конкурсу. Вона, не покладаючи рук, почала активно вести волонтерську діяльність. З перших днів війни працювала на кухні й готувала для солдат та людей, які потребували допомоги, допомагала постраждалим від окупації жителям Ірпеня та Бучі. Поспілкувавшись з людьми, які пережили окупацію, Вікторія не могла навіть уявити собі, як вона зможе дозволити собі виходити на дефіле в розкішних сукнях, коли українці так страждають та переживають стільки горя.

Зваживши усі «за» та «проти», дівчина зрозуміла, що участь у світовому конкурсі зможе бути корисною для України: «І мова тут йде не про перемогу чи якесь титули, а про головну мою місію як амбасадора моєї Батьківщини — показати світу незламність українського народу, що війна триває і ми потребуємо допомоги, щоб перемогти. Тому я не могла відмовитися від участі, бо результатом були б лише статті про те, що Україна відмовилася від участі у світовому конкурсі», — пояснила в інтерв'ю Вікторія.

Також модель розказала про її підготовку до конкурсу: «Підготовка фізична і моральна до конкурсу

зайняла кілька місяців. Підбір і пошив одягу виключно від українських дизайнерів був створений у «вогні війни». Нас не зупинили ні ракети, ні бомби, ні відключення світла, бо я вирішила, що я буду брати участь у конкурсі і робити сильні меседжі, щоб про нашу незламну Україну і її народ говорив увесь світ».

І головна місія дівчини була більш ніж виконана. Про Україну говорили усі провідні світові медіа і видання. Учасниці конкурсу з різних куточків світу проводили спільно з Вікторією соціальні заходи з метою підтримки і допомоги Україні. Найбільше глядачам сподобався образ «Воїна світла» від української художниці по костюмам Лесі Патоки вагою понад 15 кілограм. Вбрання було створене в екстремальних умовах, під час блекауту. Через цей образ було показано боротьбу незламного українського народу з п'ятьма. Саме цей образ став найбільш популярним у світових медіа серед інших образів учасниць конкурсу.

При створенні матеріалу використувалися інтерв'ю ютуб-блогерки Анни Олицької «Без комплексів»: <https://youtu.be/oYDnPywp4aQ>

Ліза Павлушина

Про себе. Я – Марина Лозко, студентка ЗІБД-Журн групи ННІ філології та журналістики.

З дитинства захоплююся написанням віршів на різноманітну тематику. У період війни творчість допомагає мені відволікатися від новин, тому я часто пишу свої думки на папері. Надихаючись хоробрістю та мужністю ЗСУ, присвячую їм вірші, віддаючи належне тому, з якими викликами вони стикаються щодня. Сподіваюся, що один із моїх творів знайде відгук у ваших серцях.

НАДІЯ

На вулиці була весна,
Скрізь запахна для всіх пора.
Але навкруг стояла тиша лиш німа –
Нас доля всіх настигла нелегка.
Дівчини крик десь чуто іздала,
Вона тривожно плаче у вікна,
Благає Бога, щоб почути лиш дзвінка
Коханого – свого захисника.

Він там, в краях, де виром йде війна,
Душа дівоча залишалась крижана,
Всередині назавжди вже зима.
Лиш він її зігріти міг, руками сильно
обійма.

Їй не потрібна весняна краса,
Квітучі квіти, запахна роса...
У неї мрія лиш одна –
Подбати про коханого сповна.

Міцна надія досі не згаса,
Дівчина днями вірить в чудеса,
Допоки свічка у кімнаті догора
Та погляд направляє в небеса,
Де птиця пролітає лісова,
І мимохідь дівчина чує ці слова:
«Моя любов назавжди лиш твоя...»

Марина Лозко

Ліфтинг-макіяж

Ліфтинг – це підтяжка, тобто коригування овалу обличчя за допомогою макіяжу. При вікових змінах шкіра стає більш сухою, в'ялою, з'являються зморшки, темні кола навколо очей, складки в рухомих ділянках. Все вище перераховане допомагає приховати віковий ліфтинг макіяж. Щоб макіяж вийшов більш натуральним і не створював ефекту маски на обличчі, необхідно підбрати косметичні засоби певних відтінків і кольорів. Вони повинні відповідати індивідуально кожному типу шкіри, формі обличчя та колірним особливостям.

Правильний та регулярний догляд за шкірою – найкраще, що ви можете для неї зробити. Найважливіший нюанс підготовки – зволоження шкіри. Як основу під косметику, рекомендуємо використовувати праймер, сироватку з ліфтинг-ефектом або живильний крем. Вони заповнять собою дрібні зморшки та складки на шкірі, завдяки чому макіяж лягатиме

рівномірно. Особливу увагу приділіть зоні навколо очей, тому що ця область є найбільш підступною, і найчастіше саме вона видає вік.

Ключову роль ліфтинг-макіяжу грає тональна основа. Вона не повинна бути занадто щільною, інакше пігмент скочуватиметься в складках і створить відчуття липкої маски. Консилер має бути бежевого кольору з невеликим помаранчевим відтінком. З його допомогою можна зробити непомітними темні кола під очима,

пігментні плями та куперозну сітку, яка часто з'являється із віком. Тінюва корекція обличчя також дуже важлива, оскільки допомагає сховати не лише надмірну округлість, а й створити ліфтинг-ефект. Тут уже можна користуватися як кремовими коректорами (для сухої та нормальної шкіри), так і пудрованими, адже тінюва корекція не зачіпає зони зі скупченням зморшок – в основному, це овал обличчя, а також частини, що виступають, наприклад, широкий ніс або подвійне підборіддя, широкі скроневі зони. Ліфтинг-макіяж неможливо уявити без рум'ян, адже вони повертають колишню свіжість. Гідною альтернативою розсипчастим рум'янам стануть тінти для губ та щік. Тінт надасть обличчю наливного рум'янцю, який асоціюється з молодістю. За допомогою хайлайтера виділіть середину чола, зону під очима, підборіддя та спинку носа.

Щоб візуально розкрити погляд і зберегти ліфтинг-макіяж протягом цілого дня, віддайте перевагу м'яким олівцям для очей та тіні, кольори яких мають бути представлені всією

гамой відтінків коричневого, аж до легкого бежевого. Підведіть м'яким олівцем між вій. Розтушуйте пігмент по всьому віку, поки відтінок не стане напівпрозорим. За бажанням намалюйте стрілку з коротким хвостиком. Розтушуйте кінчик стрілки в напрямку до скронь, щоб розмити межі. Завершіть макіяж очей тушю з ефектом довжини. Для підкреслення брів радимо використовувати спеціальні тінні чи м'який олівець. Не робіть лінію брів надмірно геометричною та темною – це додає вік. Віддайте перевагу м'яким тонам і плавній розтушовці.

Перед використанням помади губи бажано зволожити. Ви можете використовувати бальзам з гіалуроновою кислотою. За допомогою олівця для губ створіть контур, у якому легше наносити блиск чи помаду. Колір олівця повинен збігатися з відтінком вибраного засобу для губ. За бажання він може бути на один тон темніший.

Тепер ви знаєте основні правила ліфтинг-макіяжу. Пам'ятайте, що косметику необхідно наносити так, аби підняти риси обличчя.

Нюдівий макіяж

Нюдівий макіяж – це макіяж, який практично непомітний на обличчі. Він виглядає максимально натурально, підкреслює всі основні аспекти зовнішності. Макіяж відрізняється від інших тим, що для нього використовуються легкі та нейтральні тони косметики, котрі підходять під будь-який образ та подію.

Зазначимо, що вказані далі назви косметичної продукції несуть лише рекомендаційний характер, проте ви можете послуговуватися засобами на власний смак.

Перший етап у нанесенні макіяжу – це очищення шкіри обличчя: спочатку мицелярною водою від «Bioderma» або «Lumene», далі тоніком для обличчя від «Ziaja» та базою під макіяж від «Kiko Milano». Важливо пам'ятати, що перед обранням того чи іншого засобу слід звертати увагу на тип вашої шкіри.

При виборі тону для нюдового макіяжу радимо «Catrice» чи «Lumene» або інші світлі й темні тональні креми, які потрібно буде змішати. Візьміть синтетичну кисть для тону та нанесіть на нижню частину щік

з переходом на вилиці, до носа та лоба; проте також не забувайте про шию, аби уникнути різкого контрасту.

Б'юті-блендером зафіксуйте тон на обличчі (перед використанням його необхідно намочити в теплій воді та віджати). Консилером замаскуйте під очима сліди втоми, взявши синтетичну кисть та продукт від «TopFace», котрий є універсальним та підходить всім, незалежно від типу шкіри та кольоротику.

Серед різних скульпторів найкращим є «Kiko Milano». Натуральним пензликом нанесіть його на вилиці, під обличчя, лоб та на спинку носа, зафіксуйте сухим коректором від «Revolution».

Великим натуральним пензлем покрийте обличчя мінеральною пудрою від «NYX» для закріплення макіяжу. Рум'яна від «Artdeco» іншим пензликом нанесіть на яблчка щік та розтушуйте їх у напрямку скронь. Додати шкірі природного сяйва – не проблема, варто лише підкреслити хайлайтером від «Revolution» внутрішні куточки очей, перенісся, вилиці, «галочку» над верхньою

губою. Закцентувати форму ваших брів і додати їм кольору допоможе олівець для брів «Maybelline New York». Також їх необхідно укласти за допомогою воску «ZOLA».

Для нюдового макіяжу, як правило, використовують тінні пастельних кольорів: кавові, персикові, нюдові, ніжно рожеві. Підійдуть також матові та сатинові текстури без великих блискіток. Радимо вибирати палетки з кількома відтінками, які можна легко комбінувати, створюючи різні образи на кожен день. До прикладу, «Lamel Professional Selflove», «Too Faced Born This Way», «Huda Beauty

The New Nude Palette».

Основою під тінні буде консилер, нанесіть його на рухливе віко. Рідким скульптором затемніть під бровою, таким чином око візуально «витагнеться», та зафіксуйте сухим скульптором. Консилером освітліть куточок ока та нанесіть світлі тінні. Подушечкою пальця накладіть хайлайтер посередині рухливого віка. Коричневим кайалом від «Lamel» промалюйте верхню слизову оболонку ока, а на рухливому віку тоненьким пензликом для підводки промалюйте стрілку. За бажанням, в куточок ока введіть стрілку, яка візуально відкриває погляд. На нижнє повікно продублюйте дії, які робили на верхньому. На віні нанесіть чорну туш «Eveline Cosmetics Variete», ніби витягуючи їх.

Губи зволожте бальзамом від «Carmex». Далі візьміть олівець від «Lamel» темнішого кольору, ніж ваші губи, намалюйте виймку на верхній губі, а після доведіть ці лінії до куточків рота. Темний олівець трохи розтушуйте світлим кольором, а в серединку губ додайте рожеву помаду.

На цьому нюдовий макіяж можна вважати завершеним.

Вікторія Микитенко

Комерційна фотографія

Комерційна фотографія – це фотографії, які використовуються в рекламі та маркетингу для просування товарів та послуг. Комерційна фотографія може використовуватися в рекламних буклетах, на сайтах, у соціальних медіа, у телевізійних рекламах, на плакатах та в інших маркетингових матеріалах.

Основою комерційних фотографій є створення привабливих, ефектних зображень, що запам'ятовуються, які привертають увагу зацікавлених осіб та спонукають їх придбати товар або послугу, що пропонується.

У комерційних фотографіях велику увагу приділяють студійному освітленню, декору та макіяжу. Фотографії можуть бути зроблені на білому фоні або на тлі, яке відображає контекст, в якому буде використовуватися товар або послуга.

Основні принципи комерційної фотографії полягають у тому, щоб зробити зображення максимально привабливим, зрозумілим та демонстративним. Також важливо, щоб фотографії відображали брендову ідентичність та стиль компанії, яка замовляє комерційну фотографію.

У комерційних фотографіях можна використовувати як професійні фотографії, так і матеріали фотоагентств. Використання комерційних фотографій у рекламних кампаніях може значно підвищити продаж товарів і послуг, які пропонуються компанією.

Пейзажна фотографія

Пейзажна фотографія – це вид фотографії, який захоплює природні краєвиди та пейзажі. Вона вимагає певних технік та підходів, щоб зробити вражаючі знімки, які відображають красу природи. Пейзажна фотографія є однією з найпопулярніших галузей фотографії, свою натхненність можна знайти в будь-якому місці, від гір до моря, до лісів і полян.

Слід використовувати штатив, для того щоб знімати пейзажі. Використання штативу дасть змогу отримати чітку та стабільну картинку. Це особливо важливо, якщо ви знімаєте при слабкому освітленні або з довгим часом експозиції.

Вибір правильного місця та часу зйомки може бути вирішальним для створення чудових пейзажних фотографій. Перед зйомкою слід дослідити місце, знайдіть цікаві точки зйомки, підберіть який час дня буде найкращим для створення фотографій з необхідною атмосферою. Кращий час для зйомки пейзажів – ранок або вечір, коли сонце знаходиться на низькому рівні та створює м'яке та приємне освітлення. Також варто звернути увагу на погодні умови та пору року, бо кожен календарний сезон має свої особливості та може надати фотографії унікального настрою.

Один з ключових елементів пейзажної фотографії – правильна композиція. Третинна композиція відбувається при розташуванні фотографії головного

об'єкта на перехресті лінії, що поділяє фото на три частини.

Використання глибини різкості може допомогти збільшити глибину та реалістичність пейзажу. Для досягнення цього можна вибрати більшу діафрагму для зменшення глибини різкості та створення бока. Або виберіть меншу діафрагму, щоб збільшити глибину різкості та забезпечити більшу чіткість на передньому та задньому плані.

Експозиція – це те, скільки світла пропускається на сенсорні камери. При зйомці пейзажів необхідно забезпечити правильну експозицію, щоб зображення виглядало природним і не перенасичувалося світлом. Якщо знімаєте при яскравому сонячному світлі, можна отримати експозиційну компенсацію, щоб уникнути пересичення. Також можна використовувати інші техніки експозиції, такі як HDR (High Dynamic Range), щоб знімки виглядали більш наочними та деталізованими.

Портретна фотографія

Портретна фотографія – це мистецтво передачі особистості та характеру людини через зображення. Така фотографія може бути виконана в різних стилях та з використанням різних технік. Також слід пам'ятати та розуміти, як правильно працювати зі світлом, композицією та моделями.

Правильний вибір об'єктиву впливає на тип портретної фотографії. Для створення портретів зі збільшенням масштабу можна використовувати об'єктив із великою фокусною відстанню. Для зйомки на вулиці або в умовах, де мало освітлення, можна використовувати об'єктив з великою діафрагмою.

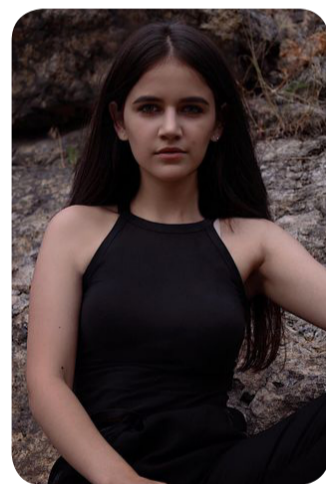
Світло – це ключовий фактор у створенні красивих портретних фото. Залежно від того, якого ефекту хочемо досягти, використовують різні джерела світла, такі як природне чи штучне (лампи або ж спалах у фотоапараті). Розуміння того, як саме світло буде падати на модель, допоможе створити більш живі та привабливі знімки.

Фотопортрети повинні передавати характер та настрої моделі. Тут можна використати іншу техніку, щоб передати її особистість. Наприклад, використання м'якого світла може підкреслити доброзичливість, а використання жорсткого світла може додати рішучості.

Колір та тони впливають на емоції та настрої моделі на зображенні. Важливо отримати кольорову палітру та тони при створенні портрета. Наприклад, теплі кольори, такі як червоний та жовтий, можуть додати фотографії глибини почуттів, а холодні кольори, такі як синій та зелений, можуть створити відчуття спокою та мирної атмосфери.

Композиція – це розташування об'єктів на самому зображенні. Правильна композиція дозволяє зробити фотопортрет цікавим та виразним. Можна спробувати використати правило обробки, щоб збалансувати об'єкти на зображенні та звернути увагу на деталі.

Анна Решетнік

Щомісячна студентсько-викладацька газета

Засновник: Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Свідоцтво про реєстрацію ЖТ № 257 від 22 січня 2003 року.

Редактор: Андрій Близнюк.

Коректори: СІЦ.

Верстка: Тетяна Безверха. © СІЦ (макет редакції).

Адреса редакції: вул. В. Бердичівська, 40, кім. 215а, корпус № 4, Житомир, 10008.

Тел.: (097) 322-09-50.

Електронна адреса: a.bliznjuk.zt@gmail.com

Електронна версія газети: <https://zu.edu.ua/universum.html>

Редакція може не поділяти думки авторів публікацій. Редакція залишає за собою право на редагування і скорочення матеріалів. Рукописи не повертаються і не рецензуються. За достовірність фактів, поданих

у матеріалах, відповідальність несе автор, а рекламної інформації – рекламодавець. За якість газети відповідальність несе друкарня. При передруку матеріалів «Універсума» посилання на газету обов'язкове. Листування з читачами ведеться тільки на сторінках газети. Світлина, вміщена у газеті, не обов'язково є прямими ілюстраціями до текстів.

Газета є членом Асоціації професійних журналістів і рекламистів Житомирщини та Асоціації молодіжної преси України.

Електронна версія.

Віддруковано

Адреса

Тел.

Замовлення

Наклад